

Brassói Lapok

Ara 5 lei

Hétfő
1931 * március 23

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

68. szám
XXXVII. évtől szám

Ara 5 lei

Adjatok!

A Rotschild híres mondását — amit találékban nem találhattak ki — mint-ha a magyar társadalom is megismételte a magyar munkanélküliekkel szemben: dobjátok ki a szerencsétlent, mert meg-hasad a szíve! Eddig nem jutottunk tovább a szívrozáshoz, azontúl, hogy a zsebbe is kellene nyulni, hogy mint egy embernek egyetlen nagy, gyönyörű gesztussal kellene megváltania az egész magyarságnak a nálság tragikus magyar áldozatait, már csak a szívünket féljük, nehogy meghasadjon.

Ne mondjátok, hogy nem felik, hogy mi magunk is küzdünk az élet terheivel. Nincs jogom, nincs rendelés, leszállítottuk a fizetést, nem fizetnek a kliensek, a paciensek, nem lehet értékesíteni a gabonát — ezek a panaszkodó mindegyikek, mind fájdalmasak és tartózkodást parancsolók, — de nem szabadítanak fel az emberiséget, a magyarságot szent kötelessége alól. Senkinek sem lehet olyan szorult a helyzete, olyan nyomorúság az életgondja, ha egyébként van foglalkozása és van valami jövedelme, hogy néhány garassal, néhány darab használt ruhával, vagy néhány salát kenyérrel meg ne tudomaghatná hibáján kívül bajba jutott fajlétszámát. Hát azok, akiknek a saját munkája, szerencséje az állagnál többet juttatott, akik nem a szegénység köztársaságát hajtják le a fejüket, hanem a jómódú bársony pamutjára? Akik számára még ma sincs komoly kenyérprobléma, akik kényelmes lakásban, dúsan megterített asztalnál, a klíma pártózással ellen védetten, a holnap törődésével meg nem terhelték az életüket? Meg tudják enni a maguk zsíros ebédét, el tudnak terpeszkedni a puha karosszékekben, nyugodt álmodni tudnak aludni csipkés párnák között, tudna, hogy melletük, körülöttük lerongyolt, éhez, kenyerért, munkáért sóvárgó, gyermekeik nyomorán késébeeső emberek várják a megváltást?

Mi az, hogy az állam és város bürokratikus módon szétfolyó segélye, amit nehezen összekerült gyűjtéssel szaporítanak, időnként a munkanélküliek egy részének, sokszor nem is a legjobban rászorultaknak, segítséget juttat, mikor egyetlenegy munkanélkülinek sem volna szabad éheznie? Halálosan bűnös az a társadalom, mely ezt a rettenetes kegyetlenséget eltűri, mintha vízbefulladását nézné végig egy embernek, akit nem is utánaugrassal, de egy fának vagy kötelnek hozzádobásával meg tudna menteni!

Ne mondjátok, ha ma valamit juttatunk, az holnapra már semmi, s ha egy város vagy város polgárai arányosan adnának, hogy mindenkinél legyen enni, valója, ruhája, otthona, másnap, harmadnap megint csak adni kellene, ez olyan volna, mintha a doktor a beteg gyógyítása előtt azzal térne ki, holnap úgy is megismétlődik a fájdalom és holnapután úgy is jön a halál. A man segíteni a jövőnek is segítség, az emberiség, a szolidaritás, a társadalom fenntartásának a kötelessége.

Mit gondoljon a munkanélküli proletár, akit lelketlenül kizsárolnak előbb a műhelyből, aztán a szívekből, aztán az emberi közösségből? Akit a saját fajtája hűtlenül, cinikusan elhagy, mikor végzetes bajba került, holott hogyan hajszolták, hipogatták, mikor a „közügyet”, a magyar ügyet, a „becsületet” meg kellett menteni?

Nem, a magyar munkanélkülieket, akik a legtöbbnek vannak, s a legnagyobb rútabb helyzetben (szűkösség és románok gondoskodnak az ő balsorsra került véreikről), az egész magyar társadalomnak mint egy anyának a beteg gyermekét akit csak melengető kéz és sző szabadt-hat meg), magához kell ölelnie, meg kell váltania szenvedéseitől, kétségbeesésétől.

Van miből, csak akarni kell. A romániai magyarság vezető problémája legyen a magyar munkanélküliek megváltása.

Meghalt Müller Hermann

volt birodalmi kancellár, a versaillesi békeszerződés aláírója

A Brüning-kormány a nemzet halottjának tekinti a háború utáni Németország nagy államférfiát

Berlin, március 21.

A szociáldemokráciának és a német nép haladó gondolkodású részének nagy gyásza van: dr. Müller Hermann volt birodalmi kancellár, a német szociáldemokrata párt elnöke, tegnap este háromnegyed 11 órakor néhány heti súlyos betegsége után meghalt.

A volt kancellár, akit már régebb óta óta epebajban szenvedett, a napokban műtétet hajtottak végre, amely pillanatnyi javulást idézett elő állapotában, a katasztrófa bekövetkezését azonban már nem tudta elhárítani.

Müller halála a birodalom politikai körében mély benyomást keltett s a Brüning-kormány a nemzet halottjának tekinti. Az elhunyt szociáldemokrata politikus ugyanis nagy szerepet játszott a birodalom háború utáni sorsának az alakításában. Neki jutott

Müller

a versailles-i békeszerződés aláírásának halálatlan, gyászos kötelessége,

ami miatt a jobboldal annál is inkább gyűlölte, mert Müller emellett egyik meggyőződéses híve volt az úgynevezett teljesítő-politikának is. Ugy kifelé, mint belpolitikailag a közlekedés és meggyezés volt a törekvése s ezzel a politikájával még a szociáldemokráciának is a jobbszárnyán állott.

MÜLLER-FRANKEN ROMANTIKUS PÁLYAFUTÁSA

Az elhunyt szociáldemokrata politikus 1876 május 18-án született Manheimben, ahol apja sörfőző volt. Itt végezte az elemi és a középiskola egy részét, majd amikor szülei Dreizdában költöztek, ott folytatta gimnáziumi tanulmányait, amelyeket azonban családja szegénysége miatt nem fejezhetett be. Kereskedő-inas lett Frankfurt am Main egyik porcellánüzletében, felszabadulása után pedig Borszlóban segédeskedett. Ebben a városban csatlakozott a szociáldemokrata pártához s élénk agitatori tevékenységet fejtett ki, amelynek méltánylásaként 1899-ben megválasztották a görli tzi pártlap

szerkesztőjévé. Görli tzi-ben 1903-tól 1906-ig városi tanács tag volt, majd Bebel javaslatára Berlinbe hívták és beválasztották a párt központi vezetőségébe. Ettől kezdve

a nemzetközi kongresszusokon többnyire ő képviselte a német szociáldemokráciát.

A háború alatt, 1916-ban, pótválasztáson bekerült a birodalmi gyűlésbe, amelynek azóta megszokott tagja volt. — 1920-tól Franken kerületet képviselte.

A párt weimari kongresszusán véglegesen elnökké választották s nemsokára ezután, 1919 júniusában, külügyminiszter lett a Bauer-kabinetnek s ebben a minőségében Bell gyarmatügyi miniszterrel együtt ő írta alá a versailles-i békeszerződést. Amikor Bauer 1920 márciusában visszalépett, ő lett birodalmi kancellár is, három hónap múlva azonban át kellett adnia a kormányt Fehrenbach kabinetjének.

Mint a szociáldemokrata párt elnöke 1928-ban ismét kancellár lett s az ő szociáldemokrata többségű kormánya intézte a birodalom ügyeit a múlt év márciusáig, amikor a jelenlegi Brüning-kabinet váltotta fel a hatalmon.

Popovici visszavette a pénzügyminisztérium irányítását

Szerencsésnek mondja a kölcsönt és beígéri a Nemzeti Bank kamatlábcsökkentését — Mironescu a parlament rendkívüli ülésére való összehívását kérte májusra a királytól

Bukarest, március 21.

Egy teljes heti titokzatos visszavonulása után Popovici pénzügyminiszter ma délelőtti újból átvette hivatalát. Ebből az alkalomból a pénzügyminiszter magához kérte a sajtó képviselőit és — eső után köpenyeg! — beszámolót tartott számukra a kölcsönről, amelyről eddig Bukarestben még nem nyilatkozott.

Expozéjában Popovici mindenekelőtt arra mutatott rá, hogy

a kölcsön megkötése nagyban növelte Románia hitelét a külföldön,

amit az is mutat, hogy a román értékpapírok az utóbbi napokban minden körében jelentősen emelkedtek. Ezek után kifejtette, hogy ma, amikor annyi ország tolong Párisban kölcsönt, lehetetlen volt nagyobb és kedvezőbb kölcsönt elérni. Ha akkor irta volna alá a kölcsön-szerződést, amikor Párisba kiérkezett, úgy legalább négy ponttal alacsonyabb lett volna a kibocsátási árfolyam. Ilyen körülmények között egyenesen örül az elért sikernek. A kölcsön létrejötté következtében

négy-négy és fél milliárd lej jön be az országba és egymilliárd kétszázmillió lejjel megalakulhat végre a mezőgazdasági hitelintézet

amely életszükséglete az országnak. — Ezek után most már a nyugodt munkán van a sor, s az összes akadályok elhárításával hozzá kell látni a konszolidáció folytatásához.

Beszámolója befejezésekor Popovici bejelentette, hogy már is megállapodott Angelescuval, a Nemzeti Bank új

kormányzójával és Auboin pénzügyi tanácsadóval arra nézve, hogy a Banca Nationala kamatlábát rövidesen szállítsák le.

MAJUSBAN RENDKÍVÜLI ÜLÉSSZAKRA HÍVJAK EGYBE A PARLAMENTET.

Mironescu miniszterelnök tegnap délután újból kihallgatásra jelent meg az uralkodónál. Az audienciával kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy a miniszterelnök

a király hozzájárulását kérte a parlamentnek májusban rendkívüli ülésre való összehívásához.

Beavatottak szerint az uralkodó az előterjesztéshez apróbát adta.

A parlament jelenlegi ülésének ezek szerint csak a husvéti vakációig tart. A májusi rendkívüli ülésnek az lesz a feladata, hogy letárgyalja a sürgős gazdasági és pénzügyi törvényjavaslatokat, amelyeket a kölcsönnyújtott lehetőségek alapján akar tétő alá hozni a kormány.

Madgearu és az erdélyiek

A kormányt korifeusai rögtön frissen tisztázódónak látták annak a korántsem épületes széthúzásnak az ügyét, amely a gabonaértékesítésről szóló törvényjavaslat tegnap délelőtti vitája alkalmával ugyancsak gyönyörködött az ellenzék és amelynek a során maga a kormányt majdnem leszavazta Madgearu földművelésügyi miniszter. A többségi értekezlet lefolyása szintén meglehetősen izgalmas volt és ugyancsak nem a legteljesebb egyetértésről tanuskodott.

Elsőnek Mihalache belügyminiszter, ő nem ragaszkodik ennek a javaslatnak a sürgős megszavazásához, mert pártelnök-helyettes beszélt és miután összetartásra szólította fel a többséget, ismertetette a közigazgatási reformjavaslatot. Nagy feltűnést keltett ezzel kapcsolatban az a kijelentése, hogy

hiszen a pártján még bőven van ideje a nyugodt munkára

Ezután Madgearu beszélt és szóba hozta azt az ellenzékieskedést, amelyet

Dan Sever és társai a gabonaértékesítési javaslatlalt kapcsolatban kifejtettek,

megbélyegezte és ármánykodásnak nevezte ezt az eljárást. Hangoztatta, hogy ő nem szerelmes a javaslatába és nem akarja azokat mindenáron rátukmálni a parlamentre.

Mironescu felszólalása után Dan Sever beszélt, hogy megmagyarázza a gabonaértékesítési törvénnyel kapcsolatos magatartását. Kimutatja, hogy az elhasztalt indítványt nem csak az erdélyiek, hanem a regátiak is alírták, majd élesen visszautasítja Madgearunak azt a vádját, mintha magatartását személyi érdekek irányítanák.

Kiemeli, hogy ő volt az első miniszter, aki a párt érdekében lemondott tárcájáról.

KÉPEK

a francia-német válogatottak
futball-meccséről

*

Páris, március 21.

Az előjáték két nappal a meccs előtt kezdődött.

Az utóbbi fél évben erősen megcsappant idegenforgalom következtében, alig lehetett néhány napján egy-egy külföldi csapat fuvarozó autókart látni Párisban. A meccs előtt viszont úgy nézett ki a Metropolis, mintha egyenesen megrongálódott volna. A nagy boulevardon, az Etoile előtt, a Notre-Dame környékén, a Pantheon tájékán, amerre az ember ment, zsúfolásig tömött autókarak fuvarozták a közel 14.000 németet, akik a birodalom majd minden tájékáról zárandokoltak Párisba, hogy jelen lehessenek a nagy mérkőzésen.

Ez a francia-német football-találkozás több volt sporteseménynél. Hiszen atlétikában és a sport egyéb ágaiban már összemérték erejüket a franciák és a németek. De a legnépszerűbb, legnépszerűbb sportban, ahol szenvedélyek ki-robbanása játékosok és nézőkkel egyaránt elvárható, ezidig még nem adtak egymásnak találkozót.

Most történt meg először a nagy háború óta mindkét nemzet részéről izgalmas várakozás előzte meg. Részint a játék kimenetele, részint a jelenlevők magatartása, úgy francia, mint német körökben erős vita tárgyát képezte. — Mindkét részről bíztak a teljes sportszerű és korrekt magatartásban, ugyanerre kérvén a nagyközönséget is. Ami a játék prognózisát illeti, a francia sportsajtó szinte egyértelműleg számított a német győzelemre. Elképzelhető, milyen ujjongó boldogsággal kommentálják az eredményt, mely 1:0-ra végződött a franciák javára.

*

Még az olimpiai athlétikai játékok alkalmával, 1924-ben se láttak akkora tömegeket, mint amilyen ezen az emlékeztető meccsen formálisan megrongálódott a „Stade Colombes”-ot. Közel 60.000 ember töltötte meg a tribünöket és mondhatom, jó néhány száz volt azoknak a száma, akik palánkok és magas fák tetején legnyaktörőbb helyekről nézték végig a mérkőzést.

A sajtó-tribün szakadásig telve, 120 német újságíró jött át erre az eseményre. Van valami meghatározó abban, amint nem tüntető, de érzésként szolidaritással követik azt a „tizenegyet”, akik ma ilyen szinte symbolomot jelentenek. Megható az a többi 15.000 német ittléte, akik a sportszerűtlen túl is, erkölcsi buzdítást akartak hozni annak a csapatnak, amelynek győzelmében azért egy percig sem kételkedtek.

„Szeptember óta, hetenként 10 márkát tetünk félre”, — mesélte nekem egy házaspár, csak hogy eljöhessünk erre az alkalomra. De nemcsak mi, sokan vagyunk, éppen a kis pénzű és lelkes emberek, akik így csináltak.

A meccset csodálatos szép, nap sugaras idő favorizálta. A bevezetőkészlet eljátszott, hangsúlyosabb továbbított zeneszámban, senki sem ismerte fel ugyan a német himnuszot. — Kétféle, hogy valami közismertebb indult játszottak el helyette. Szerencsére ebből a németek nem csináltak diplomáciai bonyodalmat, (talán a „többi” mellé könyvelik.) A Marseilles után következő szakasos virágcsokor csere és fényképezés után, megkezdődött a játék, amelyben az első félidő 15-ik percében, német részről lőtt öngól (Leinenberg a büntől), mámoros lelkesedéssel hozta a franciákat.

A játék menetében, úgy látszott, a franciák diktálták a tempót, mert, ha technikailag a németek fölényt elismerték, (és csodálkozva kérdezték, hogyan verhetné ez a csapat a magyarokat tavaly 5:3-ra?), a franciák viszont olyan mozgékonyt és gyorsat fejtettek ki, amely ritmus a németeket zavarba hozta.

A játék eredményét, nemcsak a saját játékosainak győzele, hanem a franciák gyorsaságának is tekintették.

Márai a zöldre mezőnyben, mint egy modern ható impresszionista festménynek látszott a mozgó, ugráló csapat, a szöke robusztus fehér-fekete dresszes, németek és az élő trikolor-ként: piros harisnyás, fehér nadrágos és két trikós franciák, megszólal egy német újságíró: „Der beste Franzose ist der Ungarische Kaiser.” (A legjobb francia — a magyar Kaiser.)

A sportkörök előtt persze nem titok, hogy Kaucsár franciassága alig pár hetes keletű, és így a francia naturalizáció ellenére a magyar eredetét nem mossa le róla semmi. A németek tehát vigan „magyar”-ként emlegették, és tegyük hozzá, mindig a legnagyobb elismeréssel és dicsérrel. (Kaucsár képezés-társa a francia válogatottaké.) Mint hogy valóban sportszel-

lemben elismerték és dicsérték a játékot akkor is, ha a saját kapujuk erősen veszélyeztetve volt.

A hivatalos személyiségek is nagy számmal jelentek meg a meccsen, ezzel is kiemelve akárván ennek a sporteseménynek nagy jelentőségét.

A párisi esti lapok, (az este megjelenő Intransigeant és a Paris-So), nemcsak részletes eredményt, de a meccsről készült felvételeket is hozták), egyöntetűen kiemelik a németek rokonszenves magatartását. Csak azon kell gondolkodni, hogy a játék ellenkező kimenetelénél, vajon ugyanígy nyilatkoztak volna-e?

„Revsans”-játék jövőre Berlinben lesz.

Mándy Ilona

Feld Mátyi irt Schreiber nevében levelet Fekete Ernő felsőgallai ügyvédnek

A városligeti szinigazgató huszonnégy óráig bolondította a rendőrséget. Hatóság félrevezetése miatt megindult ellene az eljárás

Budapest, március 21.

Tegnap estére szenzációs fordulat állt be a felsőgallai Schreiber-levél ügyében. Kiderült ugyanis, hogy a levelet tréfából Feld Mátyás szinigazgató írta, aki társulatával Felsőgallán vendégszerepel és akinek Fekete Ernő ügyvéd jó ismerőse.

Feld Mátyás arra gondolt, hogy megtréfálja Feketét és ezért levelet írt neki Schreiber nevében, amelyet azonban az postaszekrénybe dobott be és amelyet a posta rendesen ki kézbesített. A levelet a

FEMINA Mozgó Bukarest

A legnagyobb siker, a szezon legnagyobb filmje, amely minden rekordot ver

Főszerepben: ANNY ONDRA

Anny! Anny! be édes vagy!

Férfi főszereplők: SIEGFRIED ARNO, FELIX BRESSART.

Ez a film Bécsben, Budapesten, Párizsban és Berlinben 15 hét óta fut, ragyogó sikerrel és mindenki, laikus és szakértő az 1930—31. szezon legjobban sikerült filmjének ítéli.

Műsor: gésztés: Micki mechanikus, filmbohóz.

tár képviselője a kolozsvári tábla döntését megfelelőbbé. Addig azonban, amíg a Semmitörvény kimondja az utolsó szót, a kolozsvári tábla kerületében épült házak, amelyekre a Trancu-Jasi-féle kedvezmények vonatkoznak, nem kötelesek semmiféle adót fizetni, ha a törvényes kedvezményük időközben automatikus módon le nem járt.

Két antilasciszta merénylet történt Belgiumban

Brüsszel, március 21.

Tegnap, pénteken Belgiumban két fascista-ellenes merényletet követtek el.

Az egyik merénylet Brüsszelben történt s áldozata egy Carro nevű olasz kereskedő. Carro éppen abból a penzióból távozott, ahol a lakása volt, amikor ismeretlen tettesek hatszor rálőttek. A kereskedő erősen fascista érzelmű volt s ezért a rendőrség feltételezi, hogy merénylőit antifasciszta emigránsok között kell keresni.

Ugyancsak híve voltak a fasizmusnak Bezzuchi charleroy-i olasz munkás is, aki egy ottani vendéglőben két emigráns olasz munkással összecsapott. A két munkás megleste, hogy Bezzuchi mikor távozik a korcsmából és az utcán hátulról agyonlőtték.

Mind a két antifasciszta merénylet tettesei nyomtalanul eltűntek.

Mégis 8 osztályuk lesznek a középiskolák

Bukarest, március 21.

A közoktatásiügyi minisztériumban — amint azt megbízható helyről szerzett információink alapján jelenthetjük — elkészítették azt a törvényjavaslatot, mely az érvényben levő középiskolai oktatás egynéhány paragrafusának megváltoztatásával az eddigi hét osztályos középiskolákat újra nyolc osztályúakká változtatja vissza.

A régi törvény hét osztályra szabta a középiskolai tanulmányokat, azoknak a diákoknak azonban, akik az egyetemre mentek, a nyolcadik esztendő, az ugynevezett „anul preparator”-t is ki kellett tölteniük. Emiatt az előkészítő év miatt — mint ismeretes — sok konfliktus volt a közoktatásiügyi minisztériumnak az egyetemekkel, melyek nem voltak hajlandók megszervezni a hét osztályt végzett diákok részére az előkészítő nyolcadik esztendőt. A külföldi egyetemek is tiltakoztak az ellen, hogy Romániában már hét évi középiskolai tanulmány után egyetemre jogosító vég bizonyítványt lehet szerezni.

Mindezek miatt Costachescu miniszter elhatározta, hogy visszaállítja a nyolc-osztályos középiskolát, illetve a középiskola nyolcadik osztályát, melyet „clasa de baccalaureat”-nak fognak nevezni és csupán azoknak a diákoknak kell majd látogatni, akik egyetemre akarnak beiratkozni.

Hogyan éljen a szivhajos ember?

Gyakorlati tanácsadó a

szivhaj,
vérnyomás,
érelmeszesedés,

különböző megnyilvánulásaiában
szenvedők részére.

Írta:

Bodon Károly dr. egyet. magántanár

Ára 88 lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya

A gépirókisasszony fantáziái

Jellemző a tömeghisztériára, hogy Risböl Aranka, az ügyvéd huszonegy éves gépirókisasszonya, aki még nem értesült arról, hogy Feld Mátyás jelentkezett — miképpen színezte ki magának Schreiber állítólagos látogatását:

— Csak második látogatása alkalmával tűnt fel nekem, — mondotta a gépirókisasszony a rendőri kihallgatás során — hogy az idegennek az egyik ujján csonka. Látna gyanakvó tekintetemet, bevallotta, hogy ő Schreiber. „A szerelem vitt bűnbe, kisasszony, annak köszönhetem az egészet” mondotta. „A koffer meg a csonka ujjam az árulóm. Az ujjamat is Nagy Mária haragja leneki köszönhetem ezt az ismételtőjelet”. Majd, amikor látta, hogy nagyon megrémültem, megnyugtatóan így szólott hozzám: „Szegény lány maga?” „Igen” feleltem. „Nahát akkor kereshet ezer pengőt rajtam”, mondotta mosolyogva. Ennyit tüntek ki a fejemre. A pénzt maga könnyen megszerezheti, de addig, a míg nem tudtam beszélni az ügyvéd úrral, tartsa titokban a dolgot”. Ezután

postástól a szobalány vette át és letette az ügyvéd íróasztalára. A szobalány szerepe így érthetetlen és valószínűleg a tömeghisztéria ragadt rá, mikor kiképezte, hogy Schreiber kétszer is személyesen ott járt.

Valószínű, hogy Feld Mátyás és a szobalány ellen a hatóságok félrevezetése miatt megindítják az eljárást. A valóság egyébként úgy derült ki, hogy Feld, megijedve a nagyarányú rendőri összpontosítástól, jelentkezett a rendőrségen és beismerte a levélírást.

kedélyesen belemarkolt a cigarettadobozba és még azt mondta: „Próbálok menekülni, de érzem, hogy szorul körülöttem a hurok. Ha netán nem tudnék menekülni, nem gondolkoznék sokat” és jelentőségteljesen a revolverére mutatott.

A továbbiakban elmondotta a gépirókisasszony, hogy Schreiber távozása után kiszaladt az udvarra és fellármázta a lakókat.

Feld Mátyás egyébként teljes huszonnégyórán keresztül bolondította a rendőrséget és Felsőgalla lakóit, akik már arról hallucináltak, hogy Schreiber pénteken estefélre indult csak vissza Budapestre és a község határában felkerekedett egy autótaxira, a soffőr azonban a leírásokból ráismert és nem vette fel, mire Schreiber eltűnt a mezőn.

A lényeg az, hogy Schreiber közel két hete kerüli eredményesen a nekiszánt csapdákat és azok a nyomok, amelyek valóban utánavezethetnek a rendőrséget, elvesznek a sok hamis nyom között.

A kolozsvári tábla érdekes elvi döntése az új házak jövedel- mének adómentességéről

A Madgearu-féle törvény alkalmazása erkölcstelen volna, ha elvonná a szerzett jogokat

Kolozsvár, március 21

Petre János állami tisztviselő felvett a pénzügyminisztériumi alkalmazottak kiegészítő takarékpénztárából 500 ezer lejes kölcsönt és 1928 végén házat épített magának Kolozsváron. Tette ezt pedig azért, mert tudomása volt arról, hogy Trancu-Jasi, volt közmunkaügyi miniszter kezdeményezésére 1927 május harmadikán az építkezési kedv fellendítésére olyan törvényt szavaztak meg, amely kimondja, hogy az egyenesadó alól mentes új házak jövedelme a globális adó alól is mentesítve van 10 éven át. Tudta, hogy mindazok, akik ennek a törvénynek az alapján, sőt visszamenőlegesen 1921 július 23-án építettek házat, élvezték is a teljes adómentességet. De jött azután Madgearu új adótörvénye, amely eltörölte az új házak jövedelmének mentességét a globális adó alól. Ezen az alapon Petre Jánost 1930-ban megadóztatták a házbérlőjévétele után, sőt még azt a 20 ezer lejt sem ütötték le az adóalapból, amelyeket az építkezésre felvett kölcsön törlesztése fejében kell minden évben visszafizetnie a pénzügyminisztériumi alkalmazottak pénztárának.

Az új háztulajdonos sérelmesnek találta az adókövetést, de az adó felszámolási bizottság helybenhagyta az elsőfokú fórum intézkedését. Petre János ekkor a kolozsvári táblához fordult, amely a napokban foglalkozott az ügyvel és teljesen igazat adott a felfolyamodónak. A táblai döntés, melynek nagy elvi jelentősége van, az indokolásában kimondja,

hogy a Madgearu-féle adótörvényt módosításnak nem lehet visszaható ereje és így nem érintheti egy előbbi törvény által megadott szerzett jogokat. Általában egyetlen törvény sem vonatkozhat az életbelépése előtt létrejött jogi aktusokra, hacsak ezt a szövegben határozottan ki nem mondja, már pedig a Madgearu-féle törvény ezt nem teszi. „Nem lehet feltételezni a törvényhozóról — mondja az ítélet érdekes indoklása — azt az erkölcstelen szándékot, hogy miközben állandóan egy nagyfontosságú célt követ, bizonyos idő múlva új törvénnyel álljon elő, amely az építkezéseket megfosztja a szerzett előnyöktől és ezáltal szétrombolja az állam hitelét, mert ilyen formán a polgárok és külföldiek elvesztik a bizalmukat az állam által tett ígéretek és vállalt kötelezettségek iránt, ha azt látják, hogy az nem akarta respektálni a szerzett és törvények által garantált jogokat”.

A kolozsvári tábla abszolút jogszerű döntése nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert konkrét esetben kifelé a bukaresti ítéltábla pontosan ellenkező álláspontra helyezkedett. A bukaresti tábla szerint a Madgearu-féle adótörvénynek igenis van visszaható ereje, miután adótörvényről nincs szerződéses viszony az állam és a polgárok között, következésképpen tehát nem lehet szó szerzett jogokról sem. A két ellentétes döntés, amely nagyon sok építkezőt érint, a bukaresti Semmitörvény egyesített tanácsa elé kerül mint a kincs-

Megnyílt U: szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST CALEA GRIVITEI 14

(a Gara de Nord mellett)

és „HOTEL MARNÁ”, Buzeshti 3.

Egy ágyas szobák 100—120 lejig, kétágyas szobák 140—160 lejig, beleértve az összes illetékeket. Modern konyha, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.

A tisztviselő és utazó uraknak engedély.

A CFR. nem adhat kölcsön a pénzügyminisztériumnak

A Magyar Labdarugó Szövetség alelnöke nyilatkozik a tárgyalásokról és a megkötött sportbékéről

Állami monopoliummá teszik és koncesz- szióba adják az elektromos áramot is

Miért tudott olcsóbb lenni az állami nyomda az erdélyi magán-nyomdáknál ?

Utolsó kreációk!

Fűzők

párizsi modellek
érkeztek a

„CHARLOTTE”
szalonba Bukarest,
Calea Victoriei 89
(A Dobricianu
cukrászda mellett.)

Magyarul és né-
metül beszélünk.

Lívat
osztály

„Carola“

Megelevenedett Bolognában

Magyar—olasz barát-
kozás egy nemzetközi
karriert befutott sokat
hányódott, politikai
condottiere, lovas Pel-
legrino Rossi körül

JÓKAI MÓR egyik regényalakja

Bologna, március 21.

A magyar szabadságharc napján egé-
szen eredeti módon került kapcsolatba
Bologna a magyar kulturával. Ezen az
estén főlelevenedett Jókai Mór regényes
alakja: Pellegrino Rossi, a zseniális olasz
kalandorpolitikus, ifjonti forradalmi cse-
lekedeteinek hajdani színterén, Bologná-
ban.

Kalandorfilm egy olasz lángelméről

Pellegrino Rossi az olasz lángelme dia-
dalmas átütőerejét személyesíti meg. A
nemzeti elzárkózottságok mai megmász-
hatatlan falai mögül el sem tudnók többé
képzelné az ilyen közéleti karriert, aki a
legnehezebb körülmények között, külön-
böző országokban, más és más államfor-
mák között olyan rakétaszerűen tűndö-
köljön, mint a bolognai egyetem ifjú jog-
tudósa. A francia forradalom előestéjén
született a márványtömbjeiről híres Car-
rarában, mint egy osztrák nagyherceg
alattvalója. Később Murat nápolyi király
hive, egy ugrással a megcsontosodott gen-
fi törvényhozástól a kellő közepében
terem, a svájci államszövetség Solonja
lesz, de perog a film és az olasz condotti-
ere a francia polgárkirályság legkiválóbb
államférfijává küzd magát, akit
már-már úgy emlegetnek, mint Francia-
ország miniszterelnökét.

Napoleon sógora

Karrierjének kiindulópontja a bécsi
kongresszus volt, amely megpecsételte
Napoleon vereségét és az olasz királyság
fölbomlását. Rossi ekkor még a bolognai
egyetemen tanított. Napoleon sógora,
Murat nápolyi király lobogóján az olasz
egység jelszavával felkerekedett, hogy
fölszabadítsa Olaszországot az osztrák
járom alól, ami más szóval annyit jelen-
tet, hogy saját fején öhajította fölszerél-
ni a nápolyi koronát Italia koronájával.
Lángelkű hazafiak üdvözlék a *risorgi-
mento* legelső lángalobbanását s az ifjú
Rossi az Italia Unita szolgálatába állítja
egyéniségének egész olasz tüzét. Minisz-
tere lesz Muratnak, de Olaszország elza-
kadási kísérlete Ausztriától hamarosan
kudarcba fullad és a vakmerő kalandor-
királynak életével kell megfizetnie a sze-
rencsellen pállalkozást. Rossi elmenekül
Olaszországból a kálvinista Genfbe, ahol
hajlékot kap minden emigráns, de ahol
képes a kiemelkedési lehetőség a pénz
nélkül érkező idegenek számára.

Svájci karrier

Pedig Rossi szegény volt és szegény
maradt akkor is, amidőn már a legma-
gasabb pozícióba lendült új hazájában.
Bejáratos *Madame de Stüel*-nak, a világ-
hírű francia poéta-asszonynak szalonjá-
ba. Lord Byron barátságába fogadja és
a jámbor genfiak diszpolgurukku választ-
ják a tegnapi forradalmárát. Ő lesz Cal-
vin városának első katolikus vallásu
egyetemi professzora. Ugyan minek a
megnyilatkozása volna ez, ha nem az
örök tűz, amely ott lobog Isten minden
teremtésében és amely a zse-
niből csap fel a legmagasabbra. Genf a
keneteljes szavú olasz emigránst küldi
ki a svájci szövetség tanácsába, amely

Svájci új alkotmányról tanácskozik.
A népek világszerte lerázva készültek a
Metternich-féle vasreakció béklyóit és a
Jura felől is friss levegő fújt.

Rossi megalkotja a mai svájci demokrá-
cia alapjait szolgáló alkotmányterve-
zetet, az úgynevezett „Pacte Russe”, a
mit csak verontás útján lehetett való-
sággá ültetni.

De a sors úgy akarta, hogy a rok há-
nyadtatáson keresztülment olasz forra-
dalmár ne álljon meg a nyugodt Svájc-
ban.

A nehéz viszonyok között élő svájci
törvényhozó hát fogja a vándorbotját és
Franciaországba emigrál. Lajos Fülöp
kormányát tart karokkal fogadja. Ő ma-
gyarázza meg először a francia ifjusá-
nak a Sorbonne-ról, hogy milyen vivmá-
nyokat tartalmaz az 1870-as francia ul-
kotmány, a Collège de France-on pedig
az újonnan szervezett közgazdasági tan-
széken ad elő. Mert nemcsak a jogtudo-
mány, hanem a közgazdaságtan is nagy
mesterének vallja Pellegrino Rossit. Leg-
hívatottabb művelője a klasszikus köz-
gazdaságtani tudománynak, ahonnan
szellemi simulékonyasága sodorta a hisz-
torizmus felé. De ez is csak a kaleidosz-
kop ragyogása volt. Örökös párt lett és
a francia főrendiház legcsodáltabb szö-
noka. Midőn 1844-ben a francia közpé-
lemény elementáris erővel kötelei a je-
zsuita rend föloszlását, Guizot francia
miniszterelnök haradját, Rossit küldi Ro-
mába követként, hogy elintézzék a pápai
udvarnál ezt a rendkívül kényes hisz-
tóriát...

Kemény hivatás volt! Eppen olyasva-
laki képviselje Európa „legkereszté-
nyebb” udvarát a szentszéknél, akit 30
évtendővel ezelőtt forradalmárként

Hát már sohasem lesz vége?

Ha nem jelentkezik — elbocsátják,
ha jelentkezik, de nem tud — kidobják,
ha jelentkezik és tud — áthelyezik

Április másodiktól kezdve újabb román nyelv-
vizsgára kényszerülnek a magyar vasutasoknál

Bukarest, március 21.

A vasuti vezérigazgatóság legújabb
kiadott rendelete szerint április máso-
dikán újabb román nyelvvizsgára kény-
szerítik a vasutasokat. A rendelet értel-
mében, azokat a vasutasokat, akik nem
jelentkeznek a nyelvvizsgára, azonnal el-
bocsátják a szolgálatból.

Természetesen kidobják azokat is, akik
jelentkeznek, de a bizottság véleménye
szerint nem bírák eléggé a román nyel-
vet. Ha viszont a bizottság megállapítja,
hogy a vizsgára kiállott vasutas román
tudása nem elegendő,

ebben az esetben az illető vasutast át-
helyezik Izsza román vidékre,

hogy ott alkalma legyen a román nyelvet
tökéletesen megtanulni. A rendelet végül
megjegyz, hogy a román nyelvvizsga két
részből, írásbeli és szóbeli vizsgából áll.
Nem is kell bevárunk az újabb ro-

Jugoszlávia kikéréssel akarja megmenteni

a Bécsben letartóztatott szerb terroristák, akik
az emigráns Percec dr. el. en merényletet akartak elkövetni

Bécs, március 21.

Néhány nappal ezelőtt az egész világ-
sajtó megemlékezett arról, hogy a bécsi
rendőrség elfogott három gyanús ala-
kot, akik Percec Gusztáv dr. horvát
emigráns politikus és publicista lakása
körül oládkodtak és merényletet akartak
ellené elkövetni.

A három fiatalember
tagja egy titkos társaságnak, amelyik
azzal a céllal alakult, hogy a nagyszerb
nemzeti politika útjában álló horvát
politikuskat eltegye láb alól.

A három merényletnél hamis utlevelet,
revolvereket és töltényeket találtak a
megtalálták a zsebükben Percec dr. fény-
képét is.

A három szerb fiatalember még min-

száműztek a pápai államból, akinek mű-
vei indexre kerültek és aki a
a tetejébe protestáns leányt vett nőül
Genfben? De Rossi most is a helyzet
magaslatára emelkedett és sikeresen vég-
hezvitte a misszióját. Midőn 1846-ban új
pápai választott a bibornokok tanácsa,
legfőként az ő befolyása járult hozzá a
reformátor IX. Pius megválasztásához.

Újból otthon

Újból az a szenvedélyes Rossi lép a
történelem premier plan-jába, akit 1815-
ben ismertünk meg. Megint Olaszország
egységéért dobog Rossi szíve és életét is
ezért áldozza föl. Midőn az 1848-as febr-
ruári forradalom, amely nemsokára a mi
Petőfink ajkára is örökség igéket esalt,
megfosztotta nagyköveti méltóságától, a
nyugtalan életű condottiere elfogadja IX.
Pius pápa megtisztelő megbízását a
kormányalakításra. (Ekkor már alkotmá-
nyos kormánya van Rómának.)

Ebben a méltóságban beteljesült rajta
a végzet. Olaszország 1848-ban a reakció
alóli fölszabadulását, valamint az olasz
egység megteremtését várta. Ez volt a
legjobb óhaja Pellegrino Rossinak is,
csak hogy a hatvan éves közgazdász már
a „lassan járj — tovább érsz” elvét kö-
vette. A felszámú ciklopsz, a tömeg pe-
dig csak a fékezőt, a reakciónáriust látta
a legdemokratikusabb alkotmány kidol-
gozójában. S minthogy a történelemben
minder csak ismétlődik, Rossin betelje-
sült az a dráma, ami 1918-ban dróf Tisza

Istánt érte utól. Eppen abban a pillá-
natban, midőn 1848. november 15-én az
olasz parlament megnyitására érkezett,
egy csavargó tőrurással kioltotta a
XIX. század lángelkű politikai büvészé-
nek életét.

Jókai Mór „Egy az Isten” című regé-
nyében színesen leírta Pellegrino Rossi
hősi halálát, amelynek körülményeit ma
is rejteleg borítja. És itt ér véget a
shakespearei forgószínpadra kívánczó
dráma, amely négy ország történelmével
fonódott össze.

Erről a témáról beszélt a bolognai fa-
siszta egyetemen dr. Ledermann László,
a genfi egyetem magyar magántanára, a
ki Pellegrino Rossiról Párisban publikált
művével elnyerte a genfi egyetem törté-
nelmi nagydíját. A tehetséges, fiatal törté-
nész olasz nyelvű élénk előadásában
végigvezette hallgatóit a bravuros karrier
er föloszláló kalidoszkópiu és úgy
állította oda ezt a lüktető életet, mint az
olasz lángelme imponáló fölényének
nyűgöző példáját.

Előkelő közönség jelent meg a XII.
századbéli gótikus épület freskódíszes ter-
mében. Valóságos kis olasz-magyar ün-
nepként folyt le az estély. Az állami ha-
tóságok nevében Corinaldi parancsnok, a
kormány melegezését nyilvánította afe-
lett, hogy az olasz és magyar nemzet kö-
zött megszilárdultak a kulturális kapcsolatok,
Bologna polgármestere, a magyar nemzet
által is jólismert Giuseppe Lipparini
professzor pedig magyarországi emlékeit
újította föl.

a másik kettő pedig részt vett Suflaj dr.
zágábi horvát egyetemi tanár meggyil-
kolásában és a hatóságok le akarják foly-
tatni ellenük a bűnvádi vizsgálatot.

A bécsi sajtó, beszámolvva erről az ér-
dekes fordulatról, annak a gyanújának
ad kifejezést, hogy

a jugoszláv kormány csak az osztrák
hatóságok részéről esedékes büntetés
elől akarja megmenteni a Percec dr.
meggyilkolásával megbízott fiatalembe-
reket.

akkor tulajdonképpen magasabb helyről
biztak meg a merénylet elkövetésével.

A jugoszláv kormány taktikája egyé-
ként teljesen átlátszó a három merénylő
diplomáciai kikérésével. A Grác-on ke-
resztül érkező zágábi jelentések szerint
most már a horvát középiskolai tanuló-
kat is üldözöbe vették. A hatóságok ki-
nyomozták, hogy a zágábi középisko-
lák növendékei közül kik vettek részt
Suflaj tanár temetésén s ezeket rövid
úton ki fogják zárni az iskolákból

A bukaresti Banca-Fortu- na beolvad a Marmorosch Bankba

Bukarest, március 21.

Néhány nap óta fúziós tárgyalások folynak
a Marmorosch Bank és a bukaresti Fortuna
Bank között. A Marmorosch bank átveszi a
Fortuna Bank teljes aktív és passzív tőkéjét.
A Fortuna Bank jelenlegi vezér igazgatója, D.
Srnilevici, direktori állást kap a Marmorosch
banknál.

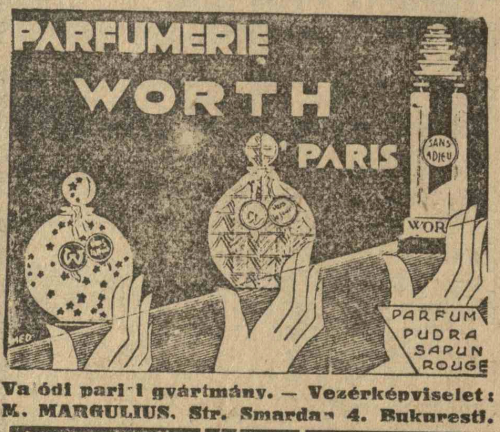
REUMA
FÁJOS LÁBAK
ÉRELMESZEDÉS.

Ismét

A Romlott Vér

A legtöbb betegség alap oka a romlott vér. Ál-
matlanság, migrén, ájulások, érelmeszesedés,
köszvény, reuma, idegfájdalom, zsába, szciatlik,
köképződés, vese lob, bőrgyulladás: mindme-
gannyi folyománya a vér romlottságának. Ez
okozza a gennyes lábszárbajokat, melyek a
gennyes tályog és a fehért következményei. Ennek
tulajdoníthatók a legtöbb női betegségek. De miért
remegünk a vesztsük el reményünket, midőn a
tudomány megáldott bennünket a RICHELET
VÉRFELEFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET)
gyógymóddal?

Ez egy gyógvító energia ez a RICHELET VÉR-
FELEFRISÍTÓ (DEPURATIF RICHELET) ez a
vérmegújító módszer, amely csodákat mivel s
kiérdemelte az egész orvosi kar elismerését.

Va oldi parfümgyárak. — Vezérképviselet:
K. MARGULIUS, Str. Smardan 4. Bukaresti.

SZÉKELY & RÉTI

Butoraink
Araink
Rizetési
feltételeink

ERDELYHESZ, BUTORGYAR RT.
Marosvásárhely — Nagyszeben
BRASSÓ

Hírek

A kékszakál nyomában

(Nagy bűnügyi operette)

I. FELVONÁS.

Színhely: Az oslói rendőr-főnökség udvara.

RENDŐRFŐNÖK:

Ismer engem egész Osló,
En vagyok a főporoszló!

RENDŐRÖK:

Belőlünk áll a bösz gárda,
Tőlünk hemzseg itt a járda!

SPICLIK:

Reszkessenek meg a szívek
Itt jönnek a detektívek!

EGYÜTT:

A hatóság mi vagyunk!
Mi vagyunk!
Két kilót nyom az agyunk!
Az agyunk!
A kékszakált követjük!
Követjük!
Mig főbe nem lövetjük!
Lövetjük!

RENDŐRFŐNÖK:

Kérem a detektív urat, hogy a tottis személyleírását olvassa fel a legénységnek!

FÖDETEKTIV: (olvas)

Ő ma Oslónak salakja
Két méteres az alakja,
Fess tehát a termelére,
De bicse a jobbkezére,
Am főképp fontos az álla
Nefejejték a szakállá
Színe csak azért ne felejtse,
Hogy ilyet fogni ne felejtse!

RENDŐRFŐNÖK:

Munkára föl! Mindenki gyanús aki áll
Vigyázzatok! Az illető lehet, hogy a hatóság félrevezetése pégett lilára festette a szakállát! Fogjatok el mindenkit, akinek szakállá van!

FÖDETEKTIV:

II. FELVONÁS.

(Okos embernek maszkirozva, figyelni a járókelőket).

PAPUCS:

(Kékszakállas kis öreg átsiet a színen).

FÖDETEKTIV:

(Rákiált) Halt!

PAPUCS:

Mi az, az Istenért?

FÖDETEKTIV:

Csak ne tagadjal! Maga az a híres kékszakáll!

PAPUCS:

De biztos url!

FÖDETEKTIV:

Semmi del! A napnál is világosabb, hogy kék a szakállá.

PAPUCS:

Tessék hagyni, kibeszélni kérem. (nagyot sóhaj). En egy meggyőztört férj vagyok. A szakállam megöszült hosszú egy éves házasságom alatt. Otthon én surolok, nagymosók és főzők. Ma délelőtt ép a fehéreműt kékítettem...

FÖDETEKTIV:

És?

PAPUCS:

És a szakállam beleért a kékítőbe. — Próbáltam lemosni kérem, nem megy!

FÖDETEKTIV:

Szóval maga nem ölt meg egy női sem? (meglepett). Mi az, hova siet?

PAPUCS:

(rohanna) A feleségemhez! É-dekes ez nekem eddig eszembe se jutott!

★

Időjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint helyenként, főleg keleten még éjjeli fagy, nappal valószínűleg felmelegedés várható, déli légáramlással és erős felmelegedéssel. Prognózis: általános erős felmelegedés.

— Minden félórán meghal valaki szerencsétlenség következtében Londonban. Londonból jelentik: A „Biztonsági Liga“ kimutatása szerint Angliában naponta öven halottja és háromszáz sebesültje van a közlekedésnek. Eszerint az angol fővárosban minden félórán meghal valaki autószerencsétlenség következtében és csaknem minden percben történik sebesülés. — A Liga elhatározta, hogy a legközelebbi napokban ankétot rendez a balesetek problémájának megvitatására.

— Fürdés közben megölte a gáz a budapesti svájci konzulátus titkárát. Budapestről jelentik: Eddig még egészen ki nem derített körülmények között meghalt tegnap Saly Ferencz Károly, a budapesti svájci konzulátus hatvannyolcéves titkára. Saly tegnap este lakásának fürdőszobájába vonult, hogy megfürdjék, később azonban hozzátartozóinak feltűnt, hogy Saly túl sokáig maradt bent. Benyitottak hozzá és ekkor megremülten látták, hogy az idős férfi holtan ül a vízben, a fürdőszobában pedig erős gázszag érezhető. Az előhívott magánorvos azt állapította meg, hogy Salyt szívizélhűdés ölte meg, míg a rendőrorvos gázmérgezés által beállt halált konstatait. A rendőrség most annak megállapításán fáradozik, vajon öngyilkosság, vagy pedig véletlen baleset áldozata lett-e a svájci követtség titkára?

— Öngyilkos lett Nagyvárad város nyugalmazott tisztí főorvosának felesége. Nagyváradról jelentik: Megrendítő öngyilkosság tartja izgalomban Nagyvárad lakosságát. Tegnap este felvágta torkát és rövid kínlás után kiszenvetett dr. Erdély Mórné. Nagyvárad város nyugalmazott tisztí főorvosának felesége, aki évek óta súlyos cukorbetegségben szenvedett és a betegségéből kifolyólag nemrégben meg is vakult. A szerencsétlen asszony, mialatt férje a szomszédok szobájában dolgozott és ápolónője rövid időre távozott mellőle, egy élespengéjű kés segítségével végzett magával. Halála nagy részvétet keltett Nagyváradon, ahol a nyugalmazott tisztí főorvos családját az egész lakosság szeretettel és megbecsüléssel vette körül.

— Falálal végződő baleset a 86. számú vasúti őrház előtt. Tudósítónk jelenti: Halálra végű szerencsétlenség történt tegnapra virradó éjszaka Brassó mellett, a 86. számú őrház előtt. Dobos Mihály, a primária alkalmazottja szekerével át akart haladni a síneken. Akkor ért oda egy, a Botfalú és Brassó között tolató mozdony, amely a szekeret derékban elkapta. Dobos Mihály a sínekre esett és mindkét lábát töréssel, a kerekék. Beszállították a Marosvásárhelyre, ahol pár órai szenvedés után meghalt. Megindult a vizsgálat, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

— Magyar kulturfáz. A barátosi református egyházközség április hó 7-én tartja felszentelési ünnepségét annak a kultúrháznak, amelyet barátosi Balogh Lajos ajándékozott s az egyházközség alakított. Az ünnepély délelőtti ünnepélyes istentiszteletből és a templomban rendezendő kultúrdelutánál áll. Déliben közeled, este tánc lesz.

— A munkanélküliekért. Az Országos Magyar Párt brassói tagozatának intézkedése óta néteken este gyűlést tartott, amely kizárólag a brassói magyar munkanélküliek sorsával a megsegítésének módjaival foglalkozott. Dr. Szele Béla elnök és Szabó Béni alelnök ismertették a hatósági és a magyar társadalmi segítőakció eddigi állását és közölték ama terveket, melyeket a vezetőség a fontos ügy sikeres megoldása végett szükségesnek tart. A gyűlés a javaslatok alapján elhatározta, hogy a munkanélküliek javára működő előadást rendeznek (Jókai Új földesur-át adják elő) és a Szabó Béni képviselő által megindított gyűjtést, amely aránylag keveset (tízszáz lej készpénzt ugyanannyi értékű ruhaneműt és élelmiszert eredményezett), a jövő héten intenzív módon, szervezeten folytatják Brassó magyar társadalmi körében. Már a gyűlésen is többen a jövő hétre olyan összegeket ajánltak fel, melyek többet tesznek ki az eddigi gyűjtés eredményénél és számosan ajánlkoztak, hogy az egyes utcákban a magyar polgároktól pénz- és anyagi segélyt szereznek. Ennek a gyűjtésnek megkönnyítése és előkészítése végett az intézkedésszerűség vezetésére felhívást intéz az egyes magyar polgárokhoz, hogy fogadják szívesen azokat, akik majd a párt megbízásából, igazolvánnyal ellátva, hozzájuk jönnek, hogy a pénzbeli adományokat átvegyék, míg a természetbeni adományok tovább is a Szabó Béni képviselő Károly király-utca 28. szám alatti lakásán lévő segélyirodába küldendők. A gyűjtést már hétfőn, kedden megkezdik, péntekre be is fejezik, mivel a segítség sürgős. A párt elvárja minden magyar polgártól, hogy erejéhez képest segélyt juttat az önhibájukon kívül családjukkal nyomorba jutott munkanélkülieknek.

— Bukaresti Magyar Színház. Vasárnap szenciációs operett-műsor. Délután 3 órakor olcsó, mozi-helyisésekkel János vízió, 6 órakor Aranyadár, este 9 órakor Hazudik a muzsikaszó operett-újdonlás.

— A szociáldemokraták győztek a stockholmi városi tanácsválasztáson. Stockholmból jelentik: A tegnapi lezajlott városi tanácsválasztás eredményeképpen a szociáldemokrata párt 52 mandátummal megszerezte az abszolút többséget. A jobboldali pártok számos helyet elveszítettek. Ugyancsak visszaestek a kommunisták is, akik eddigi 9 mandátumukból csupán hatot tudtak megartani.

— A Gyógyszerészek Segélyegyesülete közli: A Gyógyszerészek Segélyegyesülete, Nagyszében (Sibü). Str. Reg'na Maria, folyó hó elsejével átvette az erdélyi és bánáti alkalmazott Gyógyszerészek Szövetségének vezetését és ezután is felhívja belépésre a kartársakat. — Együttel kérjük tulajdonos kartársainkat, hogy karri ügyekben, főleg üres állások betöltésénél színtén hozzánk forduljanak, mivel minden kartársunknak szívesen ingyen állunk rendelkezésére.

— Fej-, váll- és ágyékrheumánál, idegfájásoknál, szaggatásnál és zsáhnál a természetes Ferenc József keserűvíz rendkívül hasznos házi szer, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól kitisztítja. Egyetemi klinikán szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi Ferenc József víz gyors és biztos hatású, kitűnő gyomor- és bél-tisztító szer. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Szolgálatos gyógyszerárak. Folyó hó 21-től április hó 4-ig éjjel, déliben, vasár- és ünnepnapon a következő gyógyszertárak látják el a szolgálatot: 1. Neusádtér Jenő „Orangyál” gyógyszertára, Belváros, Buzsator 7. sz. 2. Lukács Frigyes „Arany kereszt” gyógyszertára, Bolonya, Vasut-utca 14. sz.

PILSUDSZKY MARSALL NAGYON SZEMÉRMES

A varsói operaház igazgatója rövidesen megbukik. Pilsudszky marsall neki is kiteszi a szűrét. Bukásának és menekülésének oka egészen egyedülálló a színházak és az operák történetében. Ennek a kiváló férfinak ugyan egy alsónadrág miatt kötöttek utat a talpa alá.

Csüörtökön este a varsói opera olyan darabot tűzött műsorára, amelynek egyik főszerepét Erős Ágost száz választó fejedelem maszkjában kellett végénekelni. Az opera egyik felvonása hálósobában játszódik le. Ebben a felvonásban van egy jelenet, amelyre azt szokták mondani, hogy „csak felnőtteknek való”. Férfi és nő szereplők igen lenge toalettben igyekeztek kivágni a magas Cé-t.

Nos, jelen volt a gálaelőadáson Pilsudszky marsall is. Látna a férfifőszereplő hiányos öltözetét és látna a női főszereplő ugyancsak hiányos öltözetét, a marsall felháborodott. A kormány tagjai, akik szintén jelen voltak, a marsallra néztek és maguk is felháborodtak. Néhány magasrangú katonatiszt, észrevéve a diktátor és a kormány tagjainak megbotránkozását, maguk is siettek lojálisan felháborodni. És testületileg távozni a felvonás kellős közepén az előadásról.

Az opera igazgatója ennek következtében mehet kukutyinba, zabot hegyezni. Pedig milyen kínos gonddal ügyeltetett arra, hogy azok a hiányos toalett, — férfiri és nőn egyaránt, — elég hosszúak és elég illendők legyenek.

— A brassói gépészek kulturális köre. (Cercul cultural technic din Braşov) március hó 22-től kezdődőleg rendszeres önképzőkori gyűléseket tart, amelyeken a ma problémáiról tartanak előadásokat. Március 22-én d. u. 4 órakor a Saguna liceum aulájában Trancu Jasi tart előadást, március hó 23-án és 28-án, ugyanazon a helyen és órában ugyancsak előadások lesznek.

— Dicsőszentmártonban a múlt évi adónak még az 50 százaléka sem folyt be. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Mindenki sir Dicsőszentmártonban... Sir a kereskedő, mert nagy az adója, sir az iparos, mert nincs munkája, sir a gazda, mert a terményét nem tudja értékesíteni, sir a munkanélküli, mert éhenhal... De mindezek közül a legjobban sir és panaszkodik a dicsőszentmártoni városi tanács. — Ő az egész városért sir. Dicsőszentmártonban a kivetett városi adónak 80—90 százalékát mindig sikerült behajtani, mert valahogyan az emberek is a városi adót jobban fizetik, mint az államé, addig ma az a helyzet, hogy a tavalyi adónak még az 50 százaléka sem folyt be. — A város polgársága nem tud fizetni. A tavalyi rossz gazdasági viszonyok és a nagy adóhátrálék teljesen kersztül húzták a városi tanács minden számítását.

— Súlyos szerencsétlenség egy flandriai vasútiállomáson. Brüsszelből jelentik: A flandriai Renais vasútiállomáson súlyos szerencsétlenség történt. A pályaudvaron vesztelő tehervonatba beleszaladt egy személyvonat. A szerencsétlenségnél 21 utas és vasutas megsebesült, később pedig ketten meghaltak a sebesültek közül.

— Alfonz spanyol király elutazott Londonból. Londonból jelentik: Alfonz spanyol király londoni tartózkodása végetért. Alfonz király penteken már el is utazott az angol fővárosból. Ismeretes, hogy Alfonz király londoni tartózkodása alatt kegyelmezett meg a jacai lázadás miatt halálra ítélt Sedilles kapitánynak.

dása alatt kegyelmezett meg a jacai lázadás miatt halálra ítélt Sedilles kapitánynak.

Nemcsak a székrekedésben szenvedőknek, hanem az egészségeseknek is ügyelniük kell beleinek rendszeres tisztítására. Orvosának tanácsára vegyen be este 2—3 szem Artin dragéet és reggelre megkönnyebbül.

— Skarlát-járvány dühöng Dicsőszentmártonban. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Dicsőszentmártonban az utóbbi napokban a leg-súlyosabb mérvű skarlát-járvány lépett fel. — Nap-nap után mind több és több a skarlátban megbetegedettek száma. Az illetékes hatóságok a veszedelmes kór megfékezésére a legszigorubb óvintézkedéseket lépteték életbe.

★ Világért se házasodjon még meg nem ismerte jövődöbelje jellemét irásából grafológiailag. Schneider J. pontos analízis készíti 100 lejért. Szigorú diszkreció, levelek visszaküldetnek Str. Brutarilor 4., Brassó.

— 110 ezer lej segélyt osztott ki Dicsőszentmárton a szegények és a munkanélküliek között. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: A dicsőszentmártoni szegények és munkanélküliek felsegélyezését a város vette a kezébe. — Erejéhez mérten igyekezett is a saját hibájukon kívül munkanélkülivé vált embertársain segíteni, de már sokáig ő sem bírja. — A munkanélküliekkel kapcsolatban felkerestük Pekri Géza helyi és polgármestert, aki tudósítónknak, az alábbiakat mondotta: Eddig 110 ezer lejnyi segélyt osztott ki a város a szegények és a munkanélküliek között, részint pénzben, részint pedig természetben. — A legutóbbi minis teri rendelet értelmében ezentúl csak természetben fogják kapni a rászorultak a segélyt, de kérdés, hogy meddig?, mert a város segély-alapja már teljesen kimerült. A város a tél folyamán 371 családfőt, 666 gyermeket, összesen 1087 személyt látott el segéllyel, akik között tengerit, lisztet, babot és fát osztott ki. Nekünk a munkanélküliekkel kapcsolatban az a véleményünk, hogy a munkanélkülieket a legradikálisabban csak megfelelő közmunkával lehetne megszüntetni. Reméljük, hogy a városi tanács az oly régóta tervezett villanyvilágítási, vízvezetési és a közbiztonság renováására vonatkozó közmunkákat minél előbb be fogja indítani s így a munkanélküliek sorsa is azonnal megoldást nyerne.

Sport

Románia belép az amatőr Európa-kupa küzdelmekbe

Bukarest, március 21.

A magyar sportbéké delegáció bukaresti tárgyalásai folyamán szóba került annak a lehetőségnek, hogy Románia bekapcsolódjék az amatőr Európa-kupa küzdelmekbe. Erre kedvező alkalmul ki-nálkkozott az a körülmény, hogy, mint nemrég jelentettük, a lengyelek kiléptek a kupaversenyekből. A kupa résztvevői jelenleg Ausztria, Magyarország és Csehszlovákia amatőr válogatottjai.

A magyar kiküldöttek egyik vezetőtagja, Kenyeres Árpád magára vállalta, hogy a szükséges formákat elintézi. Ennek következtében most már biztosra vehető, hogy már május 21-én Románia amatőr válogatottja Ausztria ellen játszani fog az Európa-kupa keretén belül.

A román labdarugó szövetség elhatározása mindenképpen öröndetesnek mondható, mert egyben egy csapásra meg van oldva a labdarugásunk ezévi nemzetközi programja.

Románia—Csehszlovákia főiskolai válogatott 5:3 (2:1). Bukarestből jelentik: A kisanat diák-konferenciával kapcsolatban a román főiskolai válogatott 5:3 arányú győzelmet aratott a csehek felett.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

BILLES & Co. utóda Szövetraktár

BRASSÓ, Károly király (Kapu)-u. 9.

Dús választék női és férfi öltönyt és tavaszikabát szövetekben napi áron.

Szolid kiszolgálás! 287 E Olcsó árak!

Ezek a pengék elégítik ki Önt!

ROTBART LUXUOSA
ROTBART SONDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROTBART LILA
MOND-EXTRA (ZOL)

Vezérképviselő: C. DUISBERG

Bucureşti 1, Str. Carol I

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ

Szombat, vasárnap, hétfőn fut utoljára

„Mesék az irógépről“

(Privat Sekretärin)

Ezrek gyönyörűsége, ezrek öröme volt ez a film. Jöjjen el mindenki és nézze meg ezt a gyönyörű filmet!

Vasárnap délelőtti nagy ifjúsági előadás.

Jön: „A Paramount parádé“

Március 23

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Közgazdaság

Megint egy nagy üzlet, melyen milliókat keresnek a kijárók

Uj petroleumlevezető csőhálózatot készítenek Ploesti - Constanca között

Bukarest, március 21.

A ploesti petroleummezőkről, egészen le a tengerig, a constancai kikötőig, már a háboru előtt kettős csővezetékkel szállították le a kitermelt petroleumot. A háboru alatt a németek az egyik csővezetékét leszerelték és hozzákezdtek egy gigantikus terv keresztülviteléhez. Romániából Magyarországon és Ausztrián keresztül csőhálózatot keresztül akarták a német kikötőig szállítani a nyers petroleumot. És a leszerelt csőhálózat alkatrészeiből kezdték el a szerelési munkát. A háboru váratlan befejezése akadályozta meg a németeket abban, hogy ezt a merész tervüket valóra válthassák.

A háboru után a román petroleumtermelők természetesen

nélkülözték ezt a leszerelt csőhálózatot és az elmúlt évek alatt már egyrétánszor történtek kísérletek arra nézve, hogy a hiányzó csővezetékét pótolják.

Most végre döntő stádiumba jutott a tervezett csőhálózat megvalósításának kérdése. Néhány hónappal ezelőtt „Conducta” néven alakult egy érdektársaság 110 millió lej alaptőkével, mely ajánlatot tett a kormánynak, hogy

850 millió lej költséggel felépíti a Ploesti-Constanca közötti csővezetékét.

A nagy petroleumtársaságok, amelyek

ket elsősorban érdekel ez a csőhálózat, a legelőkeltebben tiltakoznak a horribilisan magas árajánlat ellen. Azt hangsúlyozták, hogy a 850 millió árajánlat mögött hatalmas panama körvonalai bontakoznak ki. Ugyanerre a csővezetékre már négy évvel ezelőtt is érkeztek be ajánlatok, melyek annakidején is sokkal alacsonyabak voltak 850 millió lejnél, pedig akkor a csővezeték egy kilogrammja 20 lejbe került, míg

ugyanilyen csővezetékét ma kilogrammonként 9 lejért szállít bármelyik gyár.

Fehát a mai árak mellett valamivel kevesebbe, mint a felébe szabadna ennek a csővezetéknek kerülni: 850 millió helyett mondjuk csak 400 millió lejbe. Most csak az a kérdés, hogy

kinek a zsebébe vándorol a különbözet a cca. 400 millió lej?

A 850 millió ájánlat felett ma történt az első tárgyalás. A petroleumlevezető csőhálózat igazgatósága, mely mint Casa Autonoma, önálló intézmény működik Manoiescu kereskedelmi miniszter melege ajánlatára

elfogadta a 850 millió ájánlatot

és ha a jövő hét elején összeülő kormány gazdasági bizottsága is hozzájárul az ajánlathoz, úgy — létrejön a nagy üzlet.

Adatok egy bank-mérlegből

Az Erdélyi Bank betétállománya megközelíti az egy és félmilliárd lejt

Huszonkét milliós növekedés — tizenkét százalékos változatlan osztalék. Ujabb nagyarányú fejlődést ért el az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

Kolozsvár, március 21.

Az erdélyi és bánági pénzügyi hiteléletében kiterjedt fiókhálózatával és közismerten elsőrendű bonításával igen nagy szerepet játszik az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. Az intézet 1930. évi zárszámadásának adatai minden oldalon nagy meglepetést keltettek az üzletállományának hatalmas fejlődésénél fogva.

Mindenekelőtt feltűnő a bank betétállományának kb. 33 százalékos emelkedése.

A múlt évi 1 milliárdos betétállomással szemben a most közzétett zárszámadás 1.329.000.000 lej betétállományról számol be.

Ez az országos méreteiben is hatalmas összeg kizárólag a banknál takarékbetéti könyvekben és folyószámlán kamatozásra elhelyezett tényleges betétekből áll, mert mint a zárszámadásokból és az igazgatósági jelentésből kitűnik, az Erdélyi Bank hitelek sem belföldön, sem külföldön igénybe nem vett. Tekintélyes és a betétesek részéről az intézet irányában megnyilvánuló nagyfokú bizalomnak a jele ez a hatalmas emelkedés, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy az Erdélyi Bank a betétkamatok terén soha nem esett túlzásokba, sőt a kihelyezési kama-

tok olcsóbbá tétele érdekében, az év során több ízben mérsékelte a betéti kamatlábát.

A bank kihelyezési terén is erőteljes fejlődésről számol be.

Váltó és folyószámla kihelyezései 1 milliárdról cca. 1,2 milliárdra emelkedtek.

Az Erdélyi Bank elővigyázatos, konzervatív üzletpolitikája folytán közismert mobilitását nemcsak, hogy megőrizte, hanem a viszonyokhoz mérten jelentősen fokozta is.

Készpénzben és azonnal igénybevehető bankári követelésekben 305 millió mobilitás felett rendelkezett, ha ehhez még hozzávesszük, hogy a Banca Nationala-nál rendelkezésre álló tekintélyes visszleszámitolási hitele majdnem teljes összegében kihasználatlanul rendelkezésre áll és hogy az Erdélyi Bankkal szoros érdekközösségben álló külföldi és belföldi nagy bankokban hatalmas háttérrel rendelkezik, az Erdélyi Bank az ország legmobilitásabb pénzügyintézetének egyike.

A bank nagyarányú fejlődéséről tesz tanubizonyságot a következő forgalmi kimutatás:

Deviza üzlet forgalma volt 1929-ben 6 milliárd 159 millió 028 ezer lej, 1930-ban 8 milliárd 582 millió 410 ezer lej.

Incasso üzlet forgalma volt 1929-ben 1 milliárd 121 millió 487 ezer lej, 1930-ban 1 milliárd 569 millió 865 ezer lej.

Pénztári forgalom volt 1929-ben 18 milliárd 150 millió 909 ezer, 1930-ban 21 milliárd 626 millió 401 ezer.

A bank összes forgalma volt 1929-ben 43 milliárd 327 millió 610 ezer lej, 1930-ban 58 milliárd 447 millió 385 ezer lej.

Az intézet zárszámadása elővigyázatos mérlegkészítés mellett 22 millió nyeresé-

get tüntet ki a múlt évi 20 millióval szemben. Az igazgatóság javaslata szerint ez évben is a múlt évi 12 százalékos osztalék kerül kifizetésre és bár az elért eredmények és az intézet belső helyzete magasabb osztalék kifizetését is lehetővé tenné, a gazdasági helyzet bizonytalanságára való tekintetből 9 millió lejt meghaladó összeget fog tartalékolások útján a bank belső megerősítésére fordítani.

Az intézet által elért eredmény első sorban Hargitay Bertalan vezérigazgató nagyvonalú üzletpolitikájának tudható be, aki az elmúlt évben is nagymértékben kiszélesítette a bank hiteikörét. A fiókok közül elsősorban a Hollási Andor ügyvezető igazgató vezette álló brassói fiók járult hozzá az Erdélyi Bank további nagyarányú fejlődéséhez.

A március 29-én megtartandó közgyűlésen a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank képviselőjében Weiss Fülöp elnök és Conrad Ottó ügyvezető igazgató is részt fognak venni.

A kolozsvári Minerva Biztosító Rt. közvetlen összeköttetést létesített viszontbiztosítási világcégekkel

Megszűnt a nagyszebeni Transsylvania Biztosító Bankkal való kapcsolata

Kolozsvár, március 21.

A kolozsvári Minerva Biztosító R. T.-ot ezelőtt öt évvel alapították az erdélyi magyar kisebbségi egyházak, kifejezetten azon céllal, hogy megteremtse a romániai magyarság biztosító intézetét. Gazdasági közéletünknek ez igen fontos állomása volt, mivel tudvalevőleg, évenként nagy összegre rugó hozzájárulással adózott magyar közönségünk, a tőlünk idegen gazdasági érdekköröknek akkor, amidőn a biztosítási üzleteit nem magyar érdekeltségű társaságnál volt kénytelen elhelyezni.

Az öntudatos kisebbségi gazdasági politikánk egyenesen megkövetelte ezen nemcsak házagpótló, hanem egyenesen nélkülözhetetlen gazdasági intézményünk létesítését, amely hivatva van az idegen gazdasági érdekszférák szolgálatába kerülni, évenként több százmillióra rugó magyar kisebbségi nemzeti vagyonrészt a saját érdekköröknek visszamenteni. A magyar közönségünk gazdasági tisztánlátásának és a helyzet jól felfogott felismerésének köszönhető, hogy ez a vállalkozásunk valóban sikerült és évről-évre nagyarányú fejlődés tanuját szolgáltatja.

Ennek a fejlődésnek a folyamánya, hogy sikerült a világpiacra is magának tekintélyt kivívott Minervának ez év elejétől kezdve a

nagy világ-cégekkel közvetlen viszontbiztosítási kapcsolatba lépni. Eddig a viszontbiztosítója a nagyszebeni Transsylvania Biztosító Bank volt, amely hasonló intézménye a szászoknak, mint a Minerva a magyarságnak, és amely idejében megalakulva, ma már a szász kisebbségnek egyik leghatalmasabb közgazdasági erőssége. Ezen kapcsolat másfél évi fennállás után most barátságon uton megszűnt és a Minerva új viszontbiztosítója a világhírű Nordstern koncernhez tartozó berlini Rückversicherungs-Vereinigung A. G., valamint az olasz Riunione Erdékkörébe tartozó budapesti Fonciere társaság és az eddig is jól ismert budapesti Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Mint külön érdekességet kell feljegyeznünk, hogy ez az utóbbi hatalmas társaság ezen kapcsolat létesítése folytán most a Minerva által ismét visszaküldte a romániai piacra, ahonnan tudvalevőleg teljesen kivonult akkor, amidőn az itteni Agronomullal (Gazdák Biztosító R. T.) az összeköttetése még korábban teljesen megszűnt. A Minervának ezen újabb fejlődési állomását gazdasági közéletünkben igen örömdetes jelenségként kell üdvözlöznünk, mert igazolása annak, hogy sűrű gazdasági helyzetünknek is vannak olyan oázisai, amelyekben, mint a magyar összetartás menedékhelyein, megnyugvással pihenhetünk meg.

Egymást konkurálták agyon a párisi piacon az erdélyi állatexportőrök

Megakadt a februárban fellendült állatkivitel

Kolozsvár, március 21.

Márciusban van az állatkivitel főszezonja és így ehhez a hónaphoz felfokozott reményeket fűztek az erdélyi exportőrök. Ezek a remények annál jogosultabbnak látszottak, mert a februári üzlet aránylag jól sikerült. Egy most közzétett kimutatás szerint egyedül a kolozsvári szindikátus területéről februárban 122 vagon szarvasmarhát, 25 vagon sertést és 12 vagon friss húst szállítottak külföldre. A kivitt szarvasmarhák darab száma 1242, sertéseké 1104 volt, amelyek legnagyobb részét Ausztria vette meg. A bécsi piac 49 vagon (529 darab) szarvasmarhát, 15 vagon (674 darab) sertést és 10 vagon friss húst vett át Romániától, a prágai piacon 12 vagon (155 darab) szarvasmarhát és 10 vagon (536 darab) sertést adott el az exportőrök. Nagyön biztató eredményt mutat el a Franciaországba szóló kivitel, amely az elő-

ző hónapban 49 vagon (439 darab) szarvasmarhát, 94 darab sertést és 2 vagon friss húst helyezett el a párisi piacon. Olaszországban a kolozsvári szindikátus területéről mindössze 12 vagon (139 darab) szarvasmarha került exportra.

A márciusi eredmény már kevésbé kiélegetőnek mutatkozik, aminek megvan az oka.

Az egyik ilyen ok, hogy az exportőrök már is elrontották a franciaországi piacot. Február elején fedezték fel az exportőrök, hogy Páris nagyon jó piac lehet az elsőrangú minőségű romániai élőállatoknak. A fokozatos és állandó üzleti fejlődés elvének figyelmen kívül hagyásával a kereskedők, amikor látták, hogy a Párisba irányított első próbavagon állatszallítmányánál nagyon szép nyereséget értek el, másodízben már öt vagon után tíz vagon, később még több vagon árut küldtek és így

Hétfőn, 23-án kezdődik a hatóságilag engedélyezett:

Végkiárusítás
Bologa Emil cégnél,
Brassó, Buzasor 1.

Tekintse meg kirakataimban az árakat!

Kolozsvári Mentők készpénz sorsjátéka

Nyeremények garantálva és fizetve a Banca Albina által

Soha többé, ilyen alkalom, hogy csekély 100 leiért gazdag ember lehessen mert **március 25-én 200.000.000. leit** és

ápr. 1-én egy millió leit nyerhet

a Cluj Mentő sorsjegy húzásain - Siessen a vásárlással, amíg nem késő

Sorsjegy kapható Dohány, hírlap árudákban, borbélyoknál és uccai árusoknál, valamint 117.- lei beküldése ellenében a Sorsjegyiroda Cluj Str Memorandumai No 16

közhírományos Brassóban Derzi Géza ny. igazgató, Str. De Milloc 16. Bukarestben Schönberger Jenő Bl Maria 96 - Nyereményjegyzék hír lapilag közölve

a rohamos szállítással valóssággal el-
árasztották a párisi piacot, aminek ter-
mészetes következménye egyfelől az
árak jelentős esése volt, másfelől pedig
az, hogy a francia hatóságok korláto-
zó intézkedéseket léptettek életbe.
A párisi román kereskedelmi attasé je-
lentése szerint a tulkínalatos romániai
előállatokban olyan kereskedők időzték
elő főképpen, akik nem tagjai az ex-

A párisi bizományosok maguk csapják be romániai megbízójukat

Még egy furcsa jelenségről számol be
a párisi román kereskedelmi attasé, a
melyre a párisi husvágók szindikátusi
kamarájának elnöke hívta fel a figyel-
mét. A román kereskedők által exportált
előállatokat speciális piacra kell beállí-
tani és nem kerülnek a nagyvásártérre,
ahol csakis franciaországi tenyésztési
áru kerül eladásra. A romániai szállítma-
nyokat átadják francia bizományosok-
nak, hogy azok értékesítsék és ezáltal
olyan erős versenyt támasztanak egy-
másnak a román exportőrök, hogy a ro-
mániai állatok ára visszaeső irányzatot
mutat.

A francia bizományosok ezt az üresést

portszindikátusnak és előbb különböző
olasz cégek számlájára dolgoztak, de
most időközben a milánói és római pia-
cokon visszaestek az állatárak, az oda-
irányított szállítmányokat Párisba tovább-
bitották. Az így felszaporodott költségek,
valamint amiatt, hogy a párisi piacon
már súlyos állatokat keresnek, a keres-
kedők nagyon elriasztó eredményeket
értek el csupán.

titokban elő is segítik, mert nem áll
érdekükben, hogy román megbízóik
érdekit képviseljék, miután ugyanazek
a bizományosok belföldi állatok eladá-
sával is foglalkoznak és emelelt össze-
jártsanak a mészárosokkal.

Ezen az anomálián csak úgy lehetne se-
gíteni, hogy a romániai exp.őrök össze-
fognának és csak 2-3 prima bizomá-
nyossal dolgoznának, aki nem törekedik
majd arra, hogy egymásnak csináljon
konkurrenciát. A megoldás nagyon sür-
gős, mert a Franciaországba szülő állat-
kiviteli időszak nagyon rövid és április
15-ike után alig lehet a párisi piacon
ültre kilátás.

Nagyszombati Általános Takarékpénztár,
Nagyszombati. Az intézet végrehajtó bizottsága
1931. március 17-én tartott közgyűlésén el-
fogadta az igazgatóság által beterjesztett 1930.
évi mérleget. A mérleg végösszegeiből megállá-
pítha ó, hogy az intézet vezetősége a gazda-
sági fejlődés mai tendenciájának megfelelően,
első sorban arra igyekezett, hogy az intézet no-
tabili árákat emelje, am ért is az üzlet fejlesztése
terén céltudatos óvatossággal járt el. Ennek kö-
vetkeztében a készpénz-készletek, (kassza és
azonnal felvehető bankkövetelések) 160 millió
lejről 220 millió lejre emelkedtek és a k helye-
ze t hitelek összege 1.45 milliárd lejre cső kent.
Az ingatlanok magasabb értékelése (33.3 millió,
25.6 millió helyett) ann k tulajdoni ható, hogy
az intézet Kolozsvárt fióképületet vett és ezen-
kívül átvett néhány ingatlant az eddig fenn-
álló nyugdíjalapból. Amint előrelátható volt,
a tőkeképződés általános fennakadása folytán
a betéteknek 58 millióval, 1069 millióra való

emelkedése az elmúlt esztendő ugrásszerű
emelkedésével nem hasonlítható össze. Minden-
esetre azonban ez az emelkedés is teljes bzo-
nyítéka az intézettel szembeni bizalomnak, a
mely az idén sem változott meg. Kiemelendő a
tartaléka ap feltűnő erősödése, körülbelül 5 mil-
lió lejjel, máltal az 1930. évi tiszta nyeresé-
ből való á utalás után a nyitott tartalékok átlaga
80.333.062 lej összeget mutat, a Nagyszombati
Takarékpénztár saját vagyona tehát körülbelül
£34 millióra emelkedik. A tartalékalap eme je-
len ékeny erősödése folytán a tiszta nyereség
a tavalyihoz képest 20.5 millió csökkentést mu-
tat fel. A tiszta nyereség csökkentést az a kö-
rülmény is indokolta tette, hogy néhány fiók-
intézetnek köz- és kulturális célokra megfelelő
összegeket kellett rendelkezésre bocsátani. A
mérleg összege 1 milliárd 808.342.324, (1 mill.árd
771.970.167), a forgalom pedig 38.968.424.044,
(37.332.852.442) összegre emelkedett.

Belátásuk szerint, havonta...

(Tönkrement fások segélykiáltása)

A posta ma egy írogépett körlevelet hozott
hozzánk, amely, úgy látszik, több száz példány-
ban mehe e t szét az országban. Felteve, hogy
volt pénzi a felbéllyegezésére. A körlevél a leg-
szomorubb dokumentuma annak, hová süllyed-
tünk, mert olyan társadalmi osztály tagjai
nyújtják ki belőle kényért a kezüket, akik,
— eddig legalább úgy tudtuk, — a gern'cét
alkotják az országnak, különösen pedig Erdély
gazdasági életének.

A körlevelet a tönkrement fakeskedők és
elbocsátott fatiszviselők küldték.

Igy hangzik, eredeti fogalmazásban:

„Brassó, 1931. március 7.

Mélyen tisztelt Igazgató ur!

Alázatos kéréssel fordul Önökhöz 15—20,
egyesületben tömörült faközvetítő, akiknek
legnagyobb része egyszerű szituációban
levő fakeskedő és jórával fatiszviselő
volt és ak ket ezen krízis világviságos
hullámai sodortak nyomoruságba és tetiek
tönkre.

Már közel állván a koldusbothoz, szüksé-
gesnek láttuk, hogy sürgősen egyesületbe
tömörüljünk és együtt próbáljunk, össze-
fogva, minden megkeresett darabocská ke-
nyeret egyformán megenni, egymásnak se-
gítségére lenni, míg jobb idők jönnek, hogy
mindegyiknek elég munkája les.

Az Önök részéről is támogatásért esede-
zünk. belátásuk szerint, havonta, míg ezen
idő tart, olyan családfe tartó apák részé-
re, akik délben 12 órakor még nem tudják,
milyen fából fognak meletet csinálni és
mit fognak gyermekeiknek ebédre főzni.

Nem koldulni jövünk, hanem ezen össze-
gért, amivel ma kiseg'itnek Önök, rendel-
ke-ésükre állunk az egész közvetítői kar-
ral.

1. Ingyenesen adunk információkat az
összes regáti, erdélyi, bukovinai és bánáti
fatermelőkről, fakeskedőkről, fatiszvisel-
őkről, pontosan és megbízhatóbban, mert
ezen a téren a legmeghízhatóbb irodákkal
vagyunk összeköttetésben.

2. Az országban minden eladás alá ke-
rülő erdőről, faanyagról, stb., azok áraitól,
pontos adatairól, valamint árverésekről és
árlejtésekről állandóan „értesítjük”, —
gatonai, mint közhivatali szállításokról. —
Bármilyen árueledásra vagy vételre lehető-
leg azonnal megbízható vevő szerzünk,
nagyon mérsékelt provízió ellenében, ami-
nagyon mérsékelt provízió ellenében, ami-
ért a zárttal kérjük, sziveskedjék azon-
ról, mely eladásra vár, egy kimutatást
ármegeggyzéssel és más feltételeivel meg-
bízn, hogy meggyőződjön sürgős, jó és
megbízható munkánkról.

3. Ezen közvetítői karból bármelyikünk
ingyenesen rendelkezésre áll, úgy erdő és
készáru megtekintésénél, csupán a kész-
adások ellenében.

Eladási megbízásai elvartában hálás kö-
szönettel és kiváló tisztelettel:

Faközvetítők Egyesülete
(két, olvashatatlan aláírás.)

Leközöltük. Nem kuriózumképpen, mert e
körlevél mögött százazrek — fatermelők, fakes-
kedők, erdőmunkások, fatiszviselők — tra-
gédiája húzódik meg. Sokkal inkább azért, mert
plasztikusan lép belőle előnk „a fás” — kos-
lott kabátjában, eszmájában felejtett, rég ki-
nem nyitott colls-okjával, amint kényelmetle-
nül, akaratán kívül, odaszegezve ül reggeltől
éjfélig a kávéházi asztalnál, ahonnan — amint
maga írja, — „erdőmegetk'itésre ingyenesen,
csupán a készkiadás ellenében rendelkezésre
áll.”

Egy csomó ember nosztalgiaja ez a körlevél
a „tölgy és a bükk” után, az erdők sűrűje után,
a fák után, amelyeknek talán ayanolyan noszt-
algiajuk van a kiskabátos, bricseszes, terme-
lőért és közvetítőért és, ha tudnak inni, talán
ugyanilyen körlevelet küldenek m'attuk, —
mint amilyet a fások küldtek most értük.

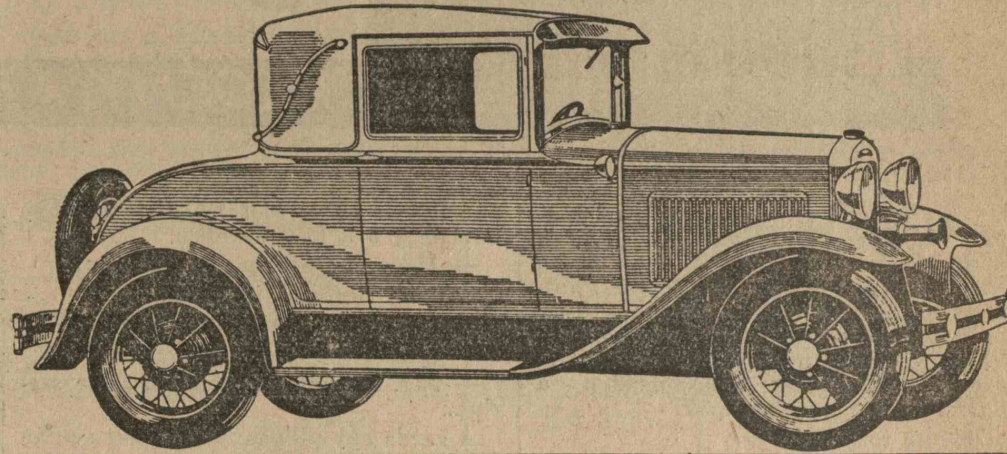
(—)

Az indokolatlanul megtámadott Roth Hugó dr.

Lapunk március 15-iki számában ko-
lozsvári tudósítónk tollából és neve alatt
egy kolozsvári levél jelent meg, amely
többek között azt a sajnálatos inzultust
is tárgyalja, melynek Roth Hugó dr.
ügyvéd, a kolozsvári társadalom illusztrie
és közbecsülésben álló tagja volt kitéve.
A tudósítás, mint ill' tékes helyről nyert
információk alapján arról alkalmunk
volt meggyőződni, elferdítve tárgyalta az
eseményeket és, nyilván téves informá-
ciók alapján, olyan megjegyzéssel su-
lyosbbitotta ezt a sajnálatos hibát, mely
szemiféle tárgyi alappal nem bír. Mi
régóta ismerjük Roth Hugó dr-t. Tudjuk,
hogy azok közé a kevesek közé tartozik,
akik a magyar népünk érdekében folyó
harcban igazán érdemeket szereztek;
tudjuk, hogy minden tekintetben korreki
és közbecsülésben álló személyiség; és
ezért ösztönten sajnáljuk, hogy véletlen
elnézés következtében ez a súlyos téve-
déseket tartalmazó tudósítás lapunkban
megjelenhetett. Ép ezért kötelességünk-
nek is tartjuk és sajnálkozásunkat a nyil-
vánosság előtt is kifejezésre juttatni. Le-
rögzítve azt, hogy a Brassói Lapok fe-
lelős tényezői közül senkinek nem volt
és nem lehetett szándékában Roth Hugó
dr-t megbántani, mert vele szemben, mint
eddig is mindenkor, most is a legteljesebb
elismeréssel és nagybecsüléssel viselte-
tünk; és lerögzítve azt, hogy a Roth Hu-
gó dr-t ért brutális támadást teljes mér-
tékben elítéljük.

A NŐK A FORDOT VÁLASZTJÁK

Alkalmazkodó képessége és biztossága miatt

Legjobb védelem a menetközben előforduló balesetek
ellen egy erős és biztos kocsí, a mely vezetője paran-
csainak azonnal engedelmeskedik. Az új Ford a legto-
kéletesebb típus.

Hat féke, a melyek közül négy lábfék, kettő pedig kézi
fék, fokozatos, hatalmas. Nagyon fontos, hogy törhetet-
len üvegből levő szélfogója elejét veszi az oly gyakori
és súlyos sebesüléseknek.

Acélból levő kettős lökharitói, a melyek a legnagyobb
mértvben ellentállók, a volánról irányítható fényszórói,
a gyújtásnak lopás ellen alkalmazott zárjai, mind olyan
alkatelemek, a melyek a közmondással vált Ford féle
acélhoz csatlakozva, minden kellemetlen eshetőségtől
megvédének. Azonban az új Ford nemcsak erős, hanem
feltűnően elegáns is. Jól kitanulmányozott arányossága
folytán alakja harmnikus, és hosszukás. Rozsdamentes
acélgarnitúráinak vakító fehérsége, a karosszéria gazdag
és diskret részletei, luxusos belső berendezése, mind
ugy tervezettek és alkotottak meg, hogy a legkénye-
sebb izlést is kielégítsék.

A nők azért választják a Fordot, mert bizalommal
tölti őket el és mert az elegancia utáni vágyuknak
megfelel.

Hihetetlen alkalmazkodó
képesség. Villámgyors se-
besedés. Oránkénti 100
km. gyorsaság. A merede-
keket direkt váltással ve-
szí. Nyersanyaga kiváló
minőségű. Houdaille féle
lökharitók. Számos ka-
rosszéria modell törhetlen
üvegből való, szélvédővel
és rozsdamentes acél gar-
nitúrákkal. A gyönyörű
színek egész sorozata.

Viszontelárusítók mindenütt

Lincoln

Fordson

Tovább sarázdalkodnak a zugbankok

Ujabb két svindli-bankot leplezték le a kamarában

1. Banca Internationala de Credit. 2. The Roumanian American Bank

Bukarest, március 21.

Gyárfás Elemér a szenátusban már hó-
napokkal ezelőtt felhívta a kormány fig-
yelmét arra, hogy Erdélyt megint ellep-
ték apró bukaresti zugbankok ügynökei,
akik a legszemérmertlenebb módon, ha-
zug kölcsön ígéretekkel fosztogatják az
erdélyieket. Hónapok teltek el Gyárfás
Elemér felszólalása óta, azonban a kor-
mány egyetlen mozdulattal sem intézke-
dett, hogy megfékezze e zugbankok to-
vábbi fosztogatását.

A kamara mai ülésén Lupu dr. majd-
nem szóról-szóra megismételte Gyárfás
annak idején elhangzott interpellációját.
Lupu dr. felhagyorodva jelentette be a
kamarában, hogy Bukarestben

a Calea Victoria 2 szám alatt már évek
óta működik egy ilyen svindli bank, a
Banca Internationala de Credit hang-
zatos cégére alatt.

Ez a zugbank egy egész sereg ügynökkel
dolgozik, akik az egész országot ellepték
és főleg a parasztok között szélhámos-
kodnak.

— Az ügynökök megjelennek a parasz-
toknál — hangzott Lupu dr. leleplezése
— és olcsó kölcsönt ajánlanak fel. Je-
lentkező természetesen nagyon is sok
akad. Az ügynök

sorra felírja a kölcsönért jelentkezők
neveit és kijelenti, hogy a bank csak
annak adhat kölcsönt, aki legalább
egy részvényt vásárol 750 lejért.

A kölcsön reményében minden faluban
százával is akadnak akik e zugbank ér-
téktelen részvényeit megvásárolják. És
az ügynök ezzel be is fejezte működését.

A becsapott falusiak várnak néhány hé-
tig, aztán megérdeklődik a bukaresti
„közpotban”, hogy mi lesz a kölcsönél.
A bank természetesen nem is válaszol, —
Az újabb sürgető levélre legfeljebb azt
a választ kapják a falusiak, hogy a bank
igazgatósága nem ismeri őket, kölcsön-
ígéretéről szó sem volt, a bank igazgató-
sága nem vállalhat felelősséget a szél-
hámos ügynökök szóbeli ígéretéért.

És ez a svindli a közigazgatási és
rendőrhatalóságok jóakaratu semlegessé-
ge mellett így folyik már évek óta. Sok
súlyos milliókat sikerült e szélhámos
bank igazgatóságának ilyen módon kizsa-
rolni a már amogy is súlyosan meggyő-
tört falusi lakoságtól.

A bukarestben megjelenő 8-órás újság
Lupu dr. interpellációjával kapcsolatban
egy másik hasonló svindli-bankot leplez-
te. Ez a bank, hogy a megtévesztés még
hangsúlyozottabb legyen

a The Romanian American Bank an-
gol nyelvű cégért vette fel. Ugyanaz-
al jól bevált részvény-elhelyezési
trükkkel dolgozik, mint a másik román
nevű bank-kollégája.

Lupu dr. interpellációjára a kormány
nevében Madgearu miniszter válaszolt.
Kijelentete, hogy őhozzá is érkeztek fel-
jelentések e bank ellen, most tanulmá-
nyozza a beérkezett adatokat és... Pon-
tosan ugyanazt a választ kapta hat hó-
nappal ezelőtt Gyárfás Elemér is az in-
terpellációjára. Mi lehet a magyarázata
annak, hogy a kormány nem tud, vagy
nem mer, vagy nem akar gyorsan és
azonnal intézkedni?

Arxén

REGÉNY * ÍRTA MIKES IMRE *

(Minaen jog tennariva.)

— Én népem, szép népem, igazi magyar, ősi magyar, fogyatkozó magyar népem, de énnekem mégis kedves, drága népem, tudod-e te azt, hogy egész Európa tátja rád éhes száját? Tudod-e, hogy köröskörül vettek rosszakaróid, akik bármelyik pillanathban készen állnak arra, hogy megrohanjanak, elpusztítsanak a föld színével egygyé tegyenek?

Tudod-e te ezt?

S tudod-e te azt, hogy mégsem ők az igazi ellenségeid, hanem az igazi ott van soraidban! Az egyke az, amivel önönmagadat pusztítod. Mert száz ellenség reánk törhet elfoglalhatják földünket, nem baj!... Majd visszafoglalják azt a mi fiaink!... De amikor a fiaknak az anyanéhben ácsoltatják meg a koporsót, olyan bünt követtek el, amit az Isten sem bocsát meg soha!

A beszéd, ámbár a hang dörgött, a gesztusok szélesek és lelkesek voltak, nem volt eredményes. Szász Károly tulajdonoson és volt tulajdonoson is elevenbe vágott, oda sújtott teljes kiméletlenséggel, ahol a vallásos felfogás és a mindennapi verejtékes élet elanyagiasodott, célszerűnek látszó utmutatásai már régóta élet-halálharcban állottak egymással. A rablót sem gyógyítja meg az, ha szemébe vágják: Rabló vagy! Csak mélyebb lesz a keserősége és keményebb a daca. De ha testvéri kezét nyújtanak neki, megsegitik és azt mondják: Felebarátom!... akkor....

Mindnyájan a jó és gonosz keverékei vagyunk. Játéklapdák a sors kezében.

Ha a talaj száraz és kemény, a lapda vidámat és nagyot ugrik.

A láphan elmerül.

A püspök maga is érezte, hogy lélek-ből jövő szónoklata csaknem hatástalan volt. Istentisztelet után lehangoltan állott meg a templom előtt. Bárány Kanizsay, Gurovics és a főszolgabíró állottak mellette, mögötte a papok és az intelligencia, közöttük a körorvos is, szűk körben pedig 4-500 falusi.

A püspök szeretett volna közelebb férkőzni a néphez. Kivált hát kíséretéből és közelépett bámulók falaxájához. Kiválasztotta az egyik nyiltarcu, jókinézésű gazdát és megszólította:

— Mondd, atyámfia, mit gondoltál magadban a szentbeszéd alatt?

A gazda zavarban volt, vonogatta a vállait, harapdálta a bajuszát. Egyrészt vele szemben a Méltóságos Püspök Úr, másrészt háta mögött száz és száz szem-

pár figyel: s feszülő fülekkel lesik, hogy felel meg-e a falu nevében.

— Hogy hívják magát, barátom?

— Bodó Gerőnek, instálom...

— Megértette amit kérdeztem?

— Igenis.

— Nos, feleljen rá őszintén, szíve szerint...

A gazda egy pillanatig habozott azután kivágta:

— Meg tessik bocsátani... de ezért ugyan kár vót idejönni kigyelmednek, Méltóságos Uram...

A püspök elképpelve hallgatta.

— Kár? És vajjon miért?

— Csak azért, mert fejünkhöz vagdosni eszt elgyszer a mi papunk is!

A püspök kissé sápadtan áll a helyén. A tömegből enyhe zugás hallatszik, nem lehet tudni, hogy a tiltakozás, vagy a helyeslés zaja-e ez? Néhányan előnyomulnak, inkább az idősebbek meg a presbiterek, hogy a püspök közelébe állhassanak s így fejezzék ki vele való összetartozásukat. A zugásból ki hallatszik Cser Lajos és Forintos István hangja:

— Nem beszid ez!

— Illetlen beszid ez!

— A méltóságos Püspök Urral áll szemközt!

De ezekre a tiltakozásokra azonnal megjönnek a feleletek is.

— Miért ne vóna beszid?

— Püspök Atyánk monta, hogy nyilváníccson szíve szerint!

— Az a büni, ha valaki képmutatósodik!

A véleményeknek ebben az áradatában feszengve állottak a vendégek. A főszolgabíró, aki elegáns megjelenésével és galambósz hajával amugy is előkelő látványt nyújtott, úgy érezte, hogy mint a közigazgatás legfőbb képviselője köteles megoldani ezt a kínos helyzetet. — Előrelépett tehát, leereszkedőleg megveregette a legközelebb álló gazda vállát és fölényes derűvel így szólt:

— Baj, baj Méltóságos Uram, de azért kiváló emberek, ezek... Mind negyvennyolcasok, igaz-e, Turi uram? Tudják ezek a kötelességüket, nem kerül itt a választás soha egy fillérbe se!

Az esperes, bizonyos doktor Török János odahajolt Becsy tiszteletes úr füléhez:

— Persze, hogy kiváló emberek! Persze, hogy derék népl!... A római is

nép volt mindvégig. De csak addig voltak hatalmasok, csak addig éltek, amíg a liktorok vesszőnyalábjakkal feszesen tisztelegtek Róma utcáin az állapotos asszonyok előtt. Amikor azután a szülő nőket kinevelték és szégyen lett gyermeküket a világra hozni, a világbirodalom széthullott...

X.

Estére Kanizsay báró nagy vacsorát adott a püspök tiszteletére és bucsztatására. Bőséges, italos lakoma volt, méltó az ősi vendégszeretethez. A kastély nagytermében terítettek, huszan ültek az asztal körül. Kanizsayékon kívül ott voltak Magos Györgyék és Gavrovicsék is, tehát a teljes nagykompanyéki nagybirtokos-osztály. Az egész intelligencia, a főszolgabíró, a körorvos, a jegyzők, a tanító, Major Bálint, a postamester és Forintos István, mint a gazdasztályból kimagasodott, akadémiát végzett honorácior is hivatalosak voltak a vacsorára.

Nyitva állottak az ablakok, langyos nyárvégi éjszaka volt. A dusan terített asztalon színes üveggömbökben viaszgyertyák égtek, a nagy kandalláberből is száz gyertya ontotta a világosságot. — Négy magyaros libériába bújtatott inas hordta fel a tálakat, melyek szapora rendben következnek egymásután.

— Jól ellát bennünket, báró ur, — mondta az egyik esperes. — Nem panaszkodhatunk. Van itt mit tejbe aprítani.

— Jut is, marad is, esperes ur! — Egyébként szerényebben élünk. Csak a kitűnő vendégek tiszteletére....

— Hálásan megköszönjük, báró ur. Szép szokás ez a magyar vendégszeretet. Nagyon szép szokás. De átkos szokás....

— Átkos! Ugyan kérem, esperes ur! Hiszen szívbéli örömmel fogadjuk azokat, akik megtisztelnak jelenlétükkel. Nem egy-két napra, de akár egy-két hónapra is. A Kanizsayak háza nyitva áll minden tisztességes embernek.

— Ez a baj kérem, hogy nyitva áll. Mert jó szívre, igaz lélekre mutat, de igazi átok a történelmi osztályra. Pedig ez a nemzet gerince, ereje, oszlópa. A nagy vendégszerető hovatovább kihuzza a földet az ősi családok lába alól. Különösen látható ez Erdélyben, ahol minden jobb kuria kapuján ott áll a felírás: Isten hozott! Ha vendég jött, el sem eresztették, addig marasztalták, a míg csak meg nem szökött. Ha pedig ők mentek vendégségbe, tejbén-mézben fűrésztöttek őket. A nagy vendéglátásban aztán csuszni kezdettek a földcsékek. A birtokokat felvásárolják a mókók. A magyarság fogyatkozik, ők meg erősödnek a magyar hazában.

— Nem olyan veszélyes a dolog, esperes ur.

— Itt talán nem. De ott igen. A magyar urakra a Wesselényi példája jellemző. Ismeri báró ur? Egyszer az egyik vendége végignézte az istállóját és megállott Wesselényi kedvenc lova előtt. „De szép paripád van Miklós!” — „Nekem? Szép paripám? Nem az enyém az!” — „Hát kié?” — „Csakis a tied”. Hiába volt minden szabadkozás, a vendégnek a lovat magával kellett vinnie. Pedig fájt Wesselényi szíve. Hát így van ez a magyar uraknál is. Fájt a szívük, fogyatkozik a vagyonuk, tudják, hogy baj lesz, ha így folytatják... de urak maradnak! Magukkal együtt elpusztítják a magyar fa legerősebb gyökerét.

A Forintos-fiu, aki olyan szer nyenült a segédjegyző mellett, az asztal végén, amint az egy jóformán gyerekszerű emberhez illik, aki féllábbal még a paraszti talajba kapaszkodik, féllábbal pedig szeretne valamelyik uradalomba át lépni jószágigazgatónak, közbeszólt:

— Azt hiszem, nagytiszteletű esperes ur, hogy a magyar fa legerősebb gyökere a paraszt, aki a földet munkálja. Ez a közbeszólás robbanó erővel hatott.

(6-ik közlemény)

A lelkekben amugyis bennerezgett a délelőtti incidens emléke. A püspöki beszéd és azt követő kínos, szinte hihetetlen templomelőtti jelenet. A megszólított gazda tiszteletlen, sőt szemérmetlen nyíltszavusága. Most meg az akadémista nyers közbeszólása, éppen a zseni-birtokosok és a báró előtt, aki nagyhatalom volt a megyében, sőt jelentős konzervatív figura az országos politikában is.

— Fiatal maga még barátom — felelt az esperes — nincs kellő perspektívája ahhoz, hogy felfoghassa a történelmi osztály jelentőségét.

Uj előfizetők

az eddig megjelent folytatásokat díjtalanul kapják. Fizessen elő a B. L.-ra, hogy mindennap rendszeresen olvashassa a legjobb romániai magyar lapot.

Mi a csodás nyaklánc?

Megtámadja a rákot és a többi fertőző betegségeket.

Ha az egészséges sejtekhez vibrációs hullámzás csatlakozik, a baktériumok arra kényszerülnek, hogy rendszeresen szokásaitól eltérő gyakorlatokat tanulmányozzanak, másoknál pedig teljesen megszűntetett és lefojtja a hullámzó ártat, hogy a hullámzásba ellenálló se teket, vagyis toxinokat visz be.

Ez Lakhovskij francia orvos-professzor teóriája, amelyet körülbelül 2 évvel ezelőtt az orvosi körök előtt kifejtett. Úgy a teória, mint a kísérleti bemutatók mindenütt feltűnést keltettek és bizalmat szereztek a telefező tudósok.

Ertekezletében a francia orvos-tanár kijelenti, hogy az említett hullámzás végzetes hatásait csak úgy lehet ellensúlyozni, ha a villamos szűrés útján biztosítjuk a szervezet rendes működésének helyreállítását, egy vagy több hullámzó kör által, a melyet nyaklánc vagy fű formájában beviszünk a testbe. Ez az eljárás a rákos és más fertőző megbetegedések esetén kitűnő eredményeket mutatott fel és ényegesen megjavította a betegség lefolyását.

Ezek a csodás hatású nyakláncok és övek kaphatók gyógyszerárakban és drogeriákban.

Dr. Laval

a párisi orvosi fakultástól

A Lakhovskij-laboratorium vezérképviselője, J. Dillan, Pitar Moş 4 Bucureşti, felhívja a közönség figyelmét arra, hogy csak azok a nyakláncok és övek valódiak, amelyek csomagolása el van látva a Dillan-cég garancia-szalagjával és ellenőrző vignettájával.

DERBY

E R B Y

Március 25-ki I. huzáson

nyerhet, ha

325, 425, 525, 625,

csopótárainkon vásárolt

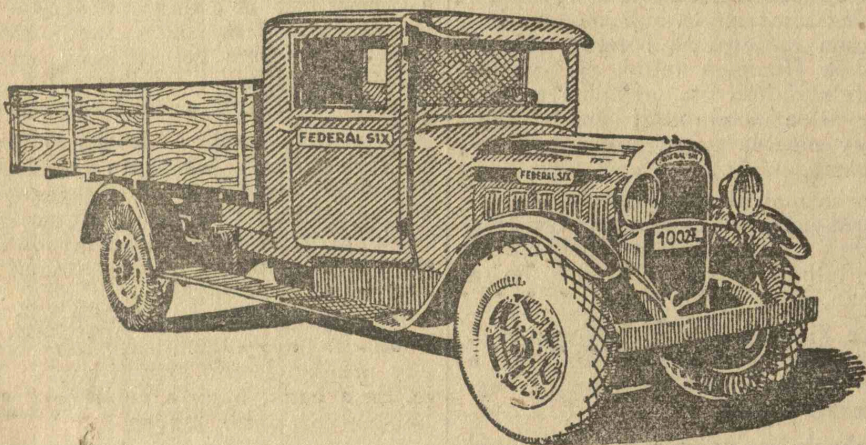
fióküzleteinkben cipőt

100.000 lejt

sorsolunk kj.

283

Március 22

A 4 és 6 hengeres „FEDERAL” teher- és autóbusszalváz a jelenkor legtekélyesebb márkája

Hydraulikus négykerékfűk, dupla rugózás, hosszabbított alváz, motorpumpa, a legmegbízhatóbb konstrukció. Kér en ajánlatot.

Igen kedvező fizetési feltételek.

Állandó alkatrész raktár.

Vezérképviselőt:

„Industria-Economia” Rt. Temesvár.

Kerületi képviselők: Karl Weindl's Söhne Nagyszeben, Automobilia Rt. Kolozsvár, Automobilia Rt. Szatmár, Transylvan Rt. Székelyudvarhely, Rosenbaum Pál Szászrégen.

294

MEGHIVÓ

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság,

Cluj

1931. március 29-én déli 12 órakor saját székházában, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 32 tartia
XXXVI-ik évi rendes közgyűlését,

amelyre a t. részvényeseket meghívjuk.
T A R G Y S O R O Z A T:

1. Az igazgatóság jelentése az 1930 üzletéről.
2. A felügyelőbizottság jelentése

3. Az 1930. évi mérleg- és veszteség-nyereség-számla jóváhagyása és határozathozatal a nyereség felosztása tárgyában.

4. Határozat a felmentvény megadása tárgyában.

5. Az alapszabályok módosítása.

6. Igazgatósági tagok választása.

7. Felügyelőbizottsági tagok választása és tiszteletdíjuk megállapítása.

Figyelmeztetés! Azok a részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, legkésőbb 1931. március 28-ig tegyék le részvényeiket a bank főpénztáránál, vagy valamelyik fiókjánál, vagy a Banca Chrissoveloni S. A. R., Bukaresti pénztáránál, átvételi elismervény ellenében.

AZ IGAZGATÓSÁG.

AKTIVÁK

Mérleaszám 1930. december 31-én.

PASSZIVÁK

	L e i	L e i		L e i	L e i
Készpénz és bankári követelések		305,099 839.—	Részvénytőke		82,000.000.—
Értékpapírok		14,080.830.—	Tartaléktőkék:		
Váltók:			Rendes tartalék alap	11,130.000.—	
Jelzáloggal v. más biztosítékkal fedezve	328,230.291.—		Kétes köv. tartalék alapja	11,200.000.—	
Pénzüntézetek és kereskedők tárcaváltói	310,511.337.—		Ingatlan értékcsökkenési tartalék alap	2,000.000.—	
Nyílt hitelű váltók	61,126.113 —	699,867.741.—	Tisztviselők nyugdíjalapja	2,500.000.—	*) 26,830.000.—
Adósok:			Betétek takarékkönyvecskékre és folyószámlákra		1,329.058.752.—
Jelzálog, értékpapír, vagy egyéb fedezettel	252,626 155 —		Visszleszámított váltók a Banca Națională a României-nél		2,136.233.—
Nyílt hitelek és különféle adósok	188.508 986.—	441,135.141.—	Átmeneti tételek és kamatok		16,355.902.—
Ingatlanok		18,328.096.—	Nyereség:		
Ovadékok	141,335.020.—		Áthozat a múlt évről	549.257.—	
		1,478.511.647.—	Folyó évi nyereség	21,581.503.—	22,130 760.—
			Ovadékok	141,335.020.—	
			*) Ezévi dotációkkal 36,000,000 leire emelkedik.		1,478.511.647.—

Cluj, 1930. december 31.

Az ellenőrzésért:

I. Petrean, aligazgató - jog. könyvelő

Az igazgatóság nevében:

Conrad Oltó, Hargitay Bertalan

A könyvelésért:

Szabó Márton, cégjegyző - jogosított könyvelő

MEGHIVÓ

a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár

rendes közgyűléséhez, amely 1931. április 2-án, csütörtökön d. u. 5 órakor fog megtartatni az intézet nagyszebeni székházának üléstermében.

T A R G Y S O R O Z A T:

1. Beszámoló az 1930 üzletéről és a felügyelőbizottság jelentése.

2. Az 1930. évi tisztanyereség felosztása.

3. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása.

4. Az igazgatótanács kiegészítése.

Mindazok a szavazásra jogosult részvénytulajdonosok, akik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, legkésőbb a közgyűlést megelőző napon az intézet váltópénztáránál átvegyék. — A nem névreszóró részvények utáni szavazójog gyakorlására ezenkívül a részvények letétbehelyezése is szükséges, a főintézet váltópénztáránál vagy valamelyik fiókintézetnél

Nagyszeben, 1931. március 17-én.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár Igazgatósága.

Mérleg 1930. december 31-éről.

V A G Y O N:	L e i	b	T E H E R	L e i	b
Készpénz, szelvények és idegen pénznemek	50 981 499 —		Részvénytőke:		
Folyószámla követelések bankoknál	169,401.939		3,080.000 darab részvény à 50 Lei	154,000.000.—	
Váltó- és folyószámlahitelek	1,452,650 985 —		Tartalékok:		
Saját értékpapírok	59,854.165		a) Általános tartalékalap	45,871.103.—	
Záloglevélköcsönök	13,914.110		b) Kétes követelések tartalék alapja	16,158.226 —	
Saját ingatlanok ¹⁾	33,389.395 ¹⁾		c) Záloglevél-biztosíték alap	1,500 000.—	
Ingóságok	1 —		d) Nyugdíjalap	12,135.371.—	75,664 700 ¹⁾
A gazdasági üzemek berendezése	11,755 429 —		Dr. Karl Wolff alapítvány		100.000 —
Záloglevél biztosíték alap	1,500.000 —		Takarékkönyv- és folyószámlabetétek		1 069,812.827—
Dr. Karl Wolff-alapítványi alap	100 000 —		Forgalomban levő záloglevelek		13 650*600 —
Átmeneti kamatok	14,801.801		Kisorsolt záloglevelek		937.000—
			Visszleszámítások a Banca Națională a României-nél		126,363.191 —
			Hitelezők		335.936.440—
			Fel nem vett osztalék		54 288—
			Átmeneti kamatok		10,765 916—
			Tisztanyereség		20,578 362—
		1 808,349 324			
			*) Az 1930 évi tiszta nyereségből való átutalás után L. 80,383 062—		1.808,349.324 —

¹⁾ 44 ingatlanba befektelve.

Veszteség Nyereség kimutatás 1930-ról.

T E R H E K:	L e i	b	J Ö V E D E L M E K:	L e i	b
Adminisztrációs kiadások	40,769 574—		Kamatok, jutalékok és más nyereségek	66,728.243—	
Adók és illetékek	5,330.307—				
Tiszta nyereség	20.578 362—				
		66 728 243			66 728 243—

Nagyszeben, 1930. december 31-én.

Hans Bergweiler, s. k. vezérigazgató.

A könyvelésért:

Albert Schuster s. k. igazgató, autorizált könyvelő.

Felülvizsgáltatott és rendbenlevőnek találtatott:

Nagyszeben, 1930. március 18-án.

A FELÜGYELOBIZOTTSAG:

Ernst Lüdecke s. k. elnök

Julius Baumann s. k.

Dr. Hermann Jeckeli s. k.

Michael Ongyert s. k.

Robert Phleps s. k.

Március 23

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

B. L. 9

LEGKÖZELEBB

MEGNYILIK

Bukarest, Calea Victoriei 64. sz. alatt

az egyetlen áruház, amely a híres

A. G. B.

francia gyár gyártmányait

detailban fogja árusítani.

Utolsó párizsi

selyem és gyapjuszöveit újdonságok.

A legjobb minőség, a legolcsóbb árak!

Az elegáns hölgy az A. G. B. gyártmányokat viseli.

F. 12084

APRÓHIRDETÉSEK

Hétfőn egy szöveg vastag betűkkel 12 lej Vasárnap 7:50 illetve 15 lej Legkisebb hirdetés 10 szöveg Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény Állás keresőknek 25% kedvezmény A bukaresti kiadás részére szavanként 1 lej 50 szeri megjelenésnél 1 lej

Vételezés

Ház eladó a Fővárosban. Erdeklődni Kolostor-utca 11 sz. a. Szűcsnél. 12174

80 HP. Deutz nyersolajmotor, majdnem új, eladó. Erdeklődni Derestyé 103. 12208

SIMENTALI FAJBIKA. Simentalból hozott fajtától, nagytejű Simental tehénből, kiváló szép és korrekt állású fiatal állat, eladó. Merkel Mihály Brassó, Hosszú-utca 85 sz. illetve Brassó, Méheskert 110 szám. 11207

Használt biciklit veszek, Littmann, kerékpár- és varrógépjáratóműhely. Brassó, Tehénpiac. 12206

Allást keres

FERFIDIVAT-SZABASZ többéves bizonyítvánnyal állást keres. Oradea-Nagyvárad, Calea Victoriei 96. Kiss fodrászüzlet. 12209

Bukarestben házvezetőnői, szakácsnő állást, lehetőleg magyar családnál, keres. Főka Gyula, Bukarest, Str. Decebal 5. III. em. 12200

MOLNARSEGED, szász, katonaviselt, állást keres. Motorkezelésben jártas. Fizetés teljesítmény szerint. Erdeklődni: Jót náli, Szászmagyaros, Brassómgye. 12206

Allást nyer

Ügyes tanulóéányt felvesz fizetéssel: Elbe Harisnyaház, Brassó, Kapu-utca 42. 12212

Perfekt román-német levelező és gépirónő keresetik „Bztsításhoz”. Ajánlatokat a brassói kádóhivatal továbbítja. 12211

Vegyes

Butorozott szoba azonnal kiadó. Brassó, Kórház-utca 13. I. em. 12210

Zongora, modern butorozott szoba bérbeadó. Brassó, Egres-utca 7 (11) I. em. 12207

FIGYELEM! Gruberné fűző szalonja Brassó, Weiss-Mihály-utca 18 szám alatt az I. emeleten van. Figyelem, első emeleten! 12214

Bíró néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Árát kötvé 130 lej.

Házasság céljából megismerkednék földbirtokos leányok, nagy vagyonnal rendelkező uraszonnyal, diplomás és előke társadalmi állású urakkal. Forduljon bizalommal diszkrét közreműködő irodámhoz, közölje igényeit és személyi adatait. Cégje zéstelen levelezés. Bizony Ferenc közvetítő iroda Timisoara I. Str. Gh. Coşbuc 2

Mély lájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy korán szeretett édesanyánk, nagyanyja, testvér és rokon

őzv. Polacsek Józsefné szül. Polatschek Hermina

családjának szentelt, áldozatkész 66 ik életében 1931 március 20-án csendesen elhunyt.

Szeretett édesanyánk földi maradványait március 22-én vasárnap délután 3 órakor fogjuk Brassó Str. Bratianu 48 (volt Kórház-utca) gyászházából a brassói izr. sírkerembe örök nyugalomra helyezni.

Brasov, 1931 március 20.

Fischer Morné szül. Polatschek Janette, Cluj, Poatche Eduard, Wien. Polatschek Zsi mond, Prága. Polatschek Ferdinand, Losoncz, testvérel.

Polacsek Ferenc, Polacsek Béla, Polacsek Miklós gyermekei

Polacsek Ferencné szül. Brecher Jené meny. Polacsek László unokája.

Több vagyon tulajdonos 1929 és 1930-beli fajborokat

ajánl mérsékelt áron, esetleg előnyös fizetési feltételek mellett 1184

Fr. Caspari földbirtokos. Medgyesen (Medias)

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 5480—1931.

HIRDETMEY

a munkaadók figyelmébe.

A nyilvános helyközvetítő hivatalnál jelentkező munkanélküliek képesítése és a közelebbi ada ainek megállapításánál felmerülő nehézségek elhárítása céljából figyelemztetnek a munkaadók, hogy az ipartörvény rendelkezései értelmében kötelesek a gyárakban, műhelyekben vagy akármely más vállalatukban dolgozó alkalmazottaktól az előírt munkakönyvet követelni, azt az egész szolgálati idő alatt maguknál megőrizni és a munkába lépés alkalmával az illetékes iparhatóságnál, illetőleg ipartestületnél bejelenteni, a munkából való kilépés alkalmával azonban azonnal lejelenteni.

Azon munkaadók, akik ezen törvényes kötelezettségüknek eleget nem tesznek, az ipartörvény értelmében szigorúan meg lesznek büntetve. (Ipartörvény 90—111 és 157 paragrafus.)

Brasov, la 18. Martie 1931.

Primar: Cuteanu m. p.

Secretar General: Socaciu m. p.

B.L. Felelősszerkesztő Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidualatlanak kiadása és rotáció: ayo náva, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 10), negyedévre 31), félre 60), évente 120) lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi álmájába negyedévre 42), félre 82), évente 160) lej.

HIRDETÉSEKET telvesznek a kiadóhivatalot, a megbizottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Str. Cuza Voda 3 (Halmay Pál) — Déva: Str. S. Barnabiu 10. (Oszian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2 (Baron Giza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófetermei részére Kolozsvár: Str. Daba art or 7. (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Szegőrgy-u. 6 (Szabo Jenő) — Nagyszeben: Str. Turnuui 13. (Szeleváry László) — Nagyvárad: Str. Nicolai 32 (Szabo Gyula) — Szatmar: Paos Giza-utca 15 (Kertész László) Szatmar- és Marosvásárhely részére — Szilágysármány: (Halperin Ernő) — Temesvár: Gyárváros. Fő ut (Str. Dacior 33—35) (Gerő Sándor) — Corla: Str. Reale (Fertinand 25) — Déva: (József)

Megbizások felvételére és fizetések átvételére tenni helyi megbizottakon kívül a köv. központi megbizottak v. nnak feljósítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Nálás Jenő

EUROPA kávéház étterem,

Brassó, Kolostor-u 7

Kittinő és olcsó konyha. Ebéd és vacsora legkedvezőbb feltételek mellett abonensek részére.

Azugai csapolt sör. Elsőrangú fajborok. Minden este tánc!

Eladó ocsón egy bérház

Brassóban, Vár-utca 10. sz. alatt.

Eladó 1200 m² területű ingatlan, új épülettel. 16 lakással, Brassó, Honvéd-u. 16 sz. alatt.

Egy 3 keretes gőzfűrészes komplet berendezés 1 bérbeadó vagy részben is eladó.

Eladó 40 parcella 3—4—5—600 m² nagyságú, 20 mtr. utcai fronttal, Brassóban, Kut-utca és Honvéd-utca átmeneténél. 1186

Ingatlanok és parcellák részeltetése és megvétel is kapható.

Egyes tételek külön-külön is eladók.

Tudatkozni Brassó, Vasu-u. 70. sz. a.

Brasov—Brassó, Kapu-utca 56. 58. letelepítési terület: (szek és kisdóvatal) — 77 és 82. Bucuresti—Bukarest I, Sărăndar, No. 6. Telefonszám 363 64 373—70.